

Bakalářský studijní program: **Ekonomika a management**

Studijní obor: **Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb**

Orgány veřejné správy v procesu boje s chudobou v České republice

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: **Alenka BLAHUCZA**

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. Markéta SANALLA**

Znojmo, 2015

Prohlášení

Čestně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Organy veřejné správy v procesu boje s chudobou v České republice, vypracovala samostatně dle pokynů vedoucí PhDr. Markéty Sanalla. Všechny použité odborné zdroje a literaturu uvádím v seznamu použité literatury.

Ve Znojmě dne 30. 4. 2015

.....

Alenka BLAHUCZA

Poděkování

Ráda bych poděkovat své vedoucí bakalářské práce PhDr. Markétě Sanalla za odborné rady, připomínky, vstřícný přístup, ochotu a trpělivost při vedení mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat respondentům, kteří mi byli ochotni vyplnit dotazník, který tvořil důležitou část mé bakalářské práce.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor	Alenka BLAHUCZA
Bakalářský studijní program	Ekonomika a management
Obor	Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb
Název	Orgány veřejné správy v procesu boje s chudobou v České republice
Název (v angličtině)	Public administration authorities in the process of fight against poverty in the Czech Republic

Zásady pro vypracování:

Cíl práce: Dílčím cílem práce bude na základě rešerše dostupných zdrojů vypracovat teoretický podklad pro další zkoumání této specifické oblasti veřejné správy. Na základě teoretické části práce bude vypracováno dotazníkové šetření, jehož analýzou budou verifikovány získané poznatky. Cílem práce je vypracovat návrh řešení na zkvalitnění výstupů veřejné správy vůči občanům, kteří se potýkají s následky chudoby.

Postup práce:

1. Zpracovat literární rešerši na dané téma.
2. Vypracování dotazníkového šetření mezi dotčenými občany.
3. Vypracovat dotazníkové šetření mezi dotčenými úřady.
4. Provést analýzu informací.
5. Vypracovat návrhy řešení.

Metody: Deskripce odborné literatury, pozorování, dotazníkové šetření, analýza dat.

Rozsah práce: 40 - 55

Seznam odborné literatury:

1. KOUBEK, Jan. *Řízení lidských zdrojů*. 1.vyd. Praha: Nakladatelství, 2007. 400 s. ISBN 978-80-7261-168-3.
2. MUSIL, Libor; HUBÍKOVÁ, Olga; HAVLÍKOVÁ, Jana. *Sociální práce s lidmi s hmotnou nouzí. Sociální práce Sociálna práca*. Brno: ASVSP, 2014. roč. 14, č. 2, 71-86 s. ISBN 1213-6204.
3. POMAHÁČ, Richard a spol. *Veřejná správa*. Praha: C.H.Beck, 2013. 336 s. ISBN 978-80-7400-447-6.
4. SCHELLE, Karel a spol. *Dějiny veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 314 s. ISBN 978-80-7380-203-5.
5. ČMEJREK, Jaroslav a spol. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing a. s, 2010. 240 s. ISBN 978-802473-061-5.

Datum zadání bakalářské práce: duben 2014

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2015

Alenka BLAHUCZA
student

PhDr. Markéta SANALLA
vedoucí bakalářské práce

doc. Ing. Dušan DOBROVODSKÝ, CSc.
garant studijního oboru

doc. Ing. Hana BŘEZINOVÁ, CSc.
rektorka SVŠE Znojmo

Abstrakt

Bakalářská práce s názvem *Orgány veřejné správy v procesu boje s chudobou v České republice* zkoumá pomoc orgánů státní správy a samosprávy, poskytovanou sociálně slabým občanům, kteří jsou ohroženi chudobou nebo se potýkají s jejími následky. V teoretické části práce jsou vysvětleny stěžejní pojmy z veřejné správy a vymezeny její orgány, které pomáhají v této tíživé situaci. Další kapitoly se následně věnují samotnému problému chudoby. Praktickou část tvoří dotazníkové šetření v regionu Znojmo. Na základě získaných dat z dotazníkového šetření je zhodnocena stávající situace v regionu a vypracovány návrhy zlepšení.

Klíčová slova: veřejná správa, orgány veřejné správy, chudoba, dávky státní sociální podpory, dotazník

Abstract

The bachelor thesis *The public administration authorities in the process of fighting the poverty* examines the assistance of the public administration authorities provided to socially weak citizens who are threatened by poverty or struggle with its effects. In the theoretical part the essential points from the area of public administration are explained and the authorities assisting in difficult situation are presented. The next chapters deal with the issue of poverty. The practical part is based on a questionnaire survey conducted in the Znojmo region. On the basis of the data obtained from the questionnaire survey the current situation in the region is evaluated and proposals for improvement are worked out.

Key words: public administration, public administration authorities, poverty, state social support benefits, questionnaire

Obsah

1	ÚVOD	8
2	CÍL PRÁCE A METODIKA	10
3	TEORETICKÁ ČÁST	11
3.1	Definování pojmů správa a veřejná správa	11
3.1.1	Subjekty a vykonavatelé veřejné správy	13
3.2	Orgány veřejné správy ve zkoumané oblasti	16
3.2.1	Orgány státní správy ve zkoumané oblasti	16
3.2.2	Orgány samosprávy ve zkoumané oblasti	19
3.3	Chudoba a problém chudoby v České společnosti	19
3.3.1	Členění chudoby	20
3.3.2	Chudoba v České republice	22
3.4	Shrnutí teoretické části.....	28
4	PRAKTICKÁ ČÁST	29
4.1	Obce v boji s chudobou	31
4.2	Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	36
4.3	Návrhy, plynoucí ze závěrů dotazníkového šetření	57
5	ZÁVĚR	60
6	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	62
6.1	Literatura.....	62
6.2	Internetové zdroje	64
6.3	Právní normy.....	69
7	SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK	70
8	SEZNAM PŘÍLOH	71
9	PŘÍLOHY	72

1 ÚVOD

Výsledky činnosti subjektů veřejné správy se staly neoddelitelnou součástí života každého člověka. V oblasti péče o sociálně slabé občany je navíc veřejná správa zásadním hybatelem, který vstupuje do soukromí a zastává zásadní roli v ekonomických otázkách. Právě oblast, kdy veřejná správa podává pomocnou ruku sociálně slabým občanům v jejich boji s chudobou, se stala tématem této bakalářské práce.

Práce je zaměřena na získání informací, které souvisí s oblastí styku samotné veřejné správy a klientů. Zaměří na samosprávu s klienty, ohroženými chudobou. Výzkum v praktické části bude hledat odpověď na výzkumnou otázku, zda jsou si klienti vědomi pomoci ze strany samosprávy a zda by nešla tato pomoc zkvalitnit. Jelikož je Česká republika rozsáhlé území, výzkumnou oblastí pro dotazníkové šetření byl zvolen region Znojmo neboli správní obvod obce Znojma.

V době, kdy se model státu blahobytu ocitá na ideologickém mezníku, je sociální oblast státní politiky podrobována přísnému hodnocení a jedná se tak o velice aktuální téma. V současnosti je téma práce velice aktuální i v souvislosti s rozsáhlou debatou, která je vedena v souvislosti se vznikajícím zákonem o sociálním bydlení. Ten má sice platit až od roku 2017, ale některé změny zaznamenají samosprávy již nyní. Jedná se především o určení povinné kvóty na počet sociálních bytů, které by musely jednotlivé obce poskytnout.

Práce umísťuje zkoumanou problematiku do prostoru veřejné správy. Pracuje se základní premisou, že veřejná správa naplňuje práva a povinnosti občanů při respektování práv a povinnosti státu. Mezi nejdůležitější subjekty patří stát, který je nositelem veškeré veřejné moci. Stát koná svou moc prostřednictvím orgánů moci výkonné, zákonodárné a soudní nebo skrze další subjekty. Veřejná správa se dělí na státní správu, samosprávu. Prezident, vláda, ministerstva, správní úřady představují orgány státní správy. A samosprávu představují obce, kraje a zájmové korporace.

Stát prostřednictvím veřejné správy se snaží také eliminovat chudobu, jež je tématem předkládané práce. A to například tím způsobem, že ze státního rozpočtu uvolní finanční prostředky určené na pomoc rodinám s dětmi k financování jejich základních lidských potřeb.

Této finanční pomoci, se kterou veřejná správa nakládá, nazýváme dávky státní sociální podpory. Pro letošní rok je k dispozici částka 40,25 mld. Kč.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

Hlavním cílem této bakalářské práce je vypracovat návrh řešení na zkvalitnění výstupů veřejné správy vůči občanům, kteří se potýkají s následky chudoby. Tento návrh by měl vzejít z výsledků dotazníkového šetření, které by mělo ukázat na dílčí nedostatky v této oblasti. Výstupy veřejné správy vůči občanům jsou v praxi pojaty jako zlepšení spolupráce mezi občany a úředníky tak, aby byly efektivněji využívány prostředky a nástroje veřejné správy v oblasti boje s chudobou. Tyto výstupy budou zkoumány v dvou hlavních subsystémech veřejné správy, a to státní správa a samospráva.

Dílčím cílem práce je vypracovat teoretický podklad, který bude sloužit k dalšímu zkoumání této specifické oblasti veřejné správy. Zhotovení teoretické části bude na základě rešerše dostupných zdrojů a deskripce odborné literatury. Převážně bude použita odborná literatura, která je dostupná v tuzemsku. Knižní zdroje pro toto téma představují především knihy autorů Richarda Pomahače, Karla Schelleho a Stanislava Balíka, kteří jsou považováni za odborníky veřejné správy. Bude také čerpáno i z internetových zdrojů. Mezi ověřené internetové zdroje patří Deník veřejné správy, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo práce a sociálních věcí. Omezeny budou zahraniční zdroje, protože se jedná o specifické národní téma.

V praktické části budou verifikovány poznatky z teoretické části práce. Na základě získaných vědomostí bude v praktické části vytvořeno dotazníkové šetření. Hlavním úkolem bude na základě získaných odpovědí ověřit nebo vyvrátit uvedenou výzkumnou otázku. Práce zkoumá pomoc orgánů státní správy a samosprávy poskytovanou sociálně slabým občanům, kteří jsou ohroženi chudoby nebo se potýkají s jejími následky. Pomoc myšlena v rozměrech jak finančních, materiálních tak i v oblasti poradenství. Budou vytvořeny dva typy dotazníků. Jeden pro respondenty orgánů státní správy a samosprávy, kterých bude vytvořeno 40. Druhý dotazník bude pro veřejnost a její počet bude celkem 120. Respondenti těchto dotazníků budou občané bývalého okresu Znojmo. Dotazníky budou vyhotoveny jak v tištěné tak i elektronické podobě. Výsledky dotazníkového šetření budou přepsány do tabulek a přehledných grafů.

Pro uskutečnění stanovených cílů budou použity metody deskripce odborné literatury, pozorování, dotazníkové šetření a analýza dat.

3 TEORETICKÁ ČÁST

3.1 Definování pojmů správa a veřejná správa

První kapitola teoretické části bakalářské práce se bude věnovat vymezení a vysvětlení základních pojmů ze systému správy. Veřejná správa a sociální správa jsou obory správy, které spolu úzce souvisí. V první řadě definujeme pojem správa. Správa je definovaná jako „lidská činnost, jejíž smyslem a podstatou je zabezpečování výkonu a řízení určitých záležitostí, přičemž toto jednání je charakteristické jistou trvalostí, syntetičností, organizovaností a plánovitostí a slouží k dosahování žádoucího výsledku.“ (Tomeš a kol., 2002, s. 19-20)

Podle Pomahače (2013, s. 29), předního odborníka na veřejnou správu, se správou obecně označují institucionalizované kontrolní a regulační činnosti. Institucionalizace je společenským obranným mechanismem svého druhu a dává i lidem, kteří spravují věci veřejné, jistotu, že způsob, jimiž tak činí, není nepřijatelný. Problém může však vzniknout z toho, že správní lidé tvoří organizaci. A právě jako formální organizace nemá veřejná správa nejlepší pověst.“ Tomeš (2002, s. 20) pak člení správu na veřejnou správu, státní správu a samosprávu.

Stěžejním pojmem bakalářské práce je termín veřejná správa. Veřejnou správou se zabývá Správní právo a i přesto nenajdeme v právním předpisu zákonnou definici veřejné správy. S pojmem veřejná správa se setkáváme běžně. Přičemž ji nelze jednoznačně a krátce definovat, protože sami autoři ji ve svých odborných literaturách definují různě. Je tedy složité najít jednoduchou a přesnou definici, která by postihla celou veřejnou správu, protože veřejná správa je rozmanitá. Vykonávají se v ní různé správní činnosti, u kterých se může měnit jejich obsah a forma kvůli změnám, které ve společnosti vznikají. (Horzinková a Novotný, 2008, s. 8) Dalším důvodem je to, že teorie veřejné správy se utváří z proudů různých oborů zvláště oborů jako je státopěda, juristika, ekonomie a management, které jsou pak začleněny do širšího sociálního nebo politologického rámce (Pomahač a kol, 2013, s. 11).

Pro přesnější vysvětlení pojmu veřejná správa je vybráno několik definic od vybraných autorů, kteří se veřejnou správou zabírají. Například Eva Horzinková ve své knize Základy organizace veřejné správy v ČR vymezuje veřejnou správu jako „správu veřejných záležitostí vykonávanou subjekty veřejné správy a jejich orgány“ (Horzinková a Novotný, 2008, s. 8).

Podle Průchy a Schelleho (1995, s. 34) je veřejná správa správou veřejných záležitostí ve veřejném zájmu vykonávaná subjekty. Jedná se o veřejnoprávní subjekty, kteří mají právem uloženou povinnost správu uskutečňovat. Záležitosti veřejné přesahují záležitosti soukromé a veřejný zájem přerůstá zájem každého člověka. Doplnit lze i definice Vladimíra Hegera, podle které je „veřejná správa spravováním, řízením, udržováním a rozvíjením veřejných záležitostí, uskutečňovaným jako projev státní moci (Heger, 2012, s. 41).“

Z právního hlediska je veřejná správa činnost, která má za úkol naplnit práva občanů vzhledem k státu. Však občan má nejen svá práva, ale také určité povinnosti. Z toho hlediska tedy vyplývá, že veřejná správa je činnost, která naplňuje práva a povinnosti občanů při respektování práv a povinností státu. Tato definice vyplývá z platných zákonů, které musí respektovat všichni, akorát pozice jednotlivce a veřejné správy vůči zákonům není shodná. Veřejná správa je činností podzákonnou, může tedy činit vše, co zákon výslovně povoluje. Ale co není povoleno, je zakázáno. U občana platí: co není zakázáno, je povoleno. (MV ČR, ©2015)

* * *

Veřejná správa může být chápána ve dvou pojetích. A to v tzv. materiálním nebo tzv. organizačním pojetí.

➤ Materiální pojetí

Materiální pojetí určuje obsah veřejné správy, jednotlivé úkoly a jejich povahu. U tohoto pojetí nerozhoduje, kdo vykonává dílčí správní činnosti. Jimi se realizují úkoly veřejné správy. Ale rozhodující jsou samotné jednotlivé činnosti, jejich obsah a charakter, protože směřují k dosažení daného cíle. V tomto pojetí znamená veřejná správa „souhrn všech správních činností, které souvisí s veřejnou mocí na ústřední a místní úrovni a s poskytováním veřejných služeb. Veřejná správa je vlastně souhrnem úkolů veřejné správy.“ (Horzinková a Novotný, 2008, s. 9)

➤ Organizační pojetí

U organizačního pojetí veřejné správy je však rozhodující to, kdo vykonává správní činnosti. Z tohoto důvodu je veřejná správa chápána jako soubor osob neboli subjektů. Tyto osoby vykonávají veřejnou správu v organizačním systému. (Horzinková a Novotný, 2008, s. 10) Toto organizační pojetí vymezuje veřejnou správu jako „činnost organizačních jednotek a

osob, jimiž jsou buďto správními úřady jakožto přímí nositelé veřejné správy, nebo úřední osoby vykonávající úkony správní, anebo zařízení v postavení nepřímých subjektů veřejné správy.“ (Pomahač a kol, 2013, s. 55)

3.1.1 Subjekty a vykonavatelé veřejné správy

Činnosti ve veřejné správě přísluší určitému subjektu podle jeho působnosti a pravomocí. Určitý subjekt je nositelem pravomocí a zároveň ji realizuje. „Subjekty veřejné správy jsou ti, kdo odpovídají za její výkon a vykonavatelé jsou ti, kdo v rámci subjektů veřejnou správu vykonávají.“ Vykonavatele veřejné správy jsou konkrétní osoby. Ve státní správě to jsou ústavní činitelé, veřejní zaměstnanci a jiné fyzické osoby. (Horzinková a Novotný, 2008, s. 24-25)

Mezi nejdůležitější subjekty patří stát, který je „nositelem veškeré veřejné moc.“ Stát koná svou moc prostřednictvím orgánů moci výkonné, zákonodárné a soudní nebo skrze další subjekty. „Jakákoli veřejná moc, vykonávaná mimo moc zákonodárnou či soudní, je prováděna jako tzv. veřejná správa.“ Z toho vyplývá, že moc výkonná = veřejná správa. (Balík, 2009, s. 11) Veřejná správa se dělí na státní správu, samosprávu a ostatní veřejnou správu. Členění je odvozeno od nositelů veřejné moci. Stát je nositelem veřejné moci ve státní správě, v samosprávě to jsou územní a zájmové korporace. Nositelem veřejné moci v ostatní veřejné správě jsou např. centrální banka, ústavy poskytující veřejné služby atd., nikoli stát nebo samosprávné korporace. (Pomahač a kol, 2013, s. 55)

➤ Státní správa

Státní správa představuje veřejnou správu, kterou vykonává stát a jeho orgány. Mezi orgány státní správy patří prezident, vláda, ministerstva, správní úřady. Státní správa však představuje velmi důležitou část veřejné správy, která se nedá zastoupit a je jejím základem a jádrem. Představuje činnost státu, kdy stát svou činností realizuje výkonnou moc. Tato činnost státu je činností organizující a mocensko-ochrannou, která sebou nese prvky klasického řízení a regulace. Činnost státu je vymezována zákonem¹, ale také i obecně závaznými předpisy. „Obsah zákonů jednak provádí a jejich obsahem se řídí.“ Obecně lze říci, že charakter státní správy je výkonný, podzákoný a nařizovací. (Průcha a Schelle, 1995, s. 34-36)

¹Mezi zákony, které vymezují činnost státu, můžeme zařadit např. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky; Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád; Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů; Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. (BusinessInfo, ©1997-2014)

Státní správa nemá stálou organizační strukturu, protože se neustále mění díky etapám historického vývoje a požadavkům společnosti. Orgány mohou vykonávat státní správu přímo nebo nepřímo. Přímou ji vykonávají orgány státu nebo správní úřady, které představují organizační složky bez právní subjektivity. Nepřímo vykonávají státní správu subjekty veřejné správy prostřednictvím svých orgánů jako přenesenou nebo propůjčenou působnost díky zákonné delegaci. (Horzinková a Novotný, 2008, s. 12)

Podle Tomeše (2002, s. 27) existují dvě funkce státní správy. Státní správa aplikuje zákony, rozhoduje o právech a povinnostech fyzických i právnických osob při vykonávání správy. Další funkce představuje provádění státní politiky a sledování státních zájmů. Richard Pomahač a jeho kolektiv definuje politiku jako fungování státu, přístup ke státním institucím a jejich využívání. Tam kde funguje správní politika, tam existuje stát. „Politikou státu se rozumí souhrn rozhodnutí uspořádávajících to, co je předmětem veřejného zájmu, v intencích určitých cílů. Takto chápána politika je v systému veřejné správy institucionálně zakotvená činnost, definovaná svými cíli, procedurami a prostředky.“ (Pomahač a kol, 2013, s. 30)

➤ **Samospráva**

Samospráva je jednou z forem veřejné správy, pro kterou je charakteristické to, že je vykonávána jinými nestátními subjekty než je stát. Za nestátní subjekty se považují veřejnoprávní korporace. Veřejnoprávní korporace se dále dělí na územní a zájmové neboli profesní. Územní veřejnoprávní korporaci představují obce, okresy, kraje, země a zájmové korporace naopak profesní komory a sdružení, svazky, grémia. (Balík, 2009, s. 11-12)

Fungování samosprávy je spojené s demokracií ve státě, která je vybudovaná na pluralitě společenských a politických zájmů. (Průcha a Schelle, 1995, s. 37) Stanislav Balík uvádí ve své knize Komunální politika, že „samospráva vede k pluralitě mocí, čímž přispívá větší svobodě jedince. Bez samosprávy nelze hovořit o plně demokratickém a svobodném systému vládnutí.“ (Balík, 2009, s. 12)

Samospráva představuje právo uspořádat a vést část veřejných záležitostí na vlastní odpovědnost a ve vlastním zájmu. Dále vykonává své úkoly pomocí vlastních prostředků a sil. „Mezi orgány veřejné správy při výkonu samosprávy neexistují vztahy nadřízenosti a

podřízenosti, ani mezi orgány samosprávy navzájem, ani mezi orgány samosprávy a orgány státní správy.“ (Horzinková a Novotný, 2008, s. 13)

Igor Tomeš (2002, s. 29) definuje samosprávu jako „správu vykonávanou právníckými osobami veřejného práva vlastním jménem a na vlastní odpovědnost na základě a v rozsahu zákonného zmocnění a pod dozorem státu.“ Dále je možné samosprávu rozlišit ze dvou hledisek. Z politického hlediska vyplývá, že se na řízení věcí veřejných podílí občané, což znamená, že dochází k bezúplatné a čestné realizaci funkcí v samosprávě. Právnícké hledisko říká, že vykonavatelé uskutečňují své funkce pod svým jménem a samostatně, bez zakročování nadřízených orgánů.

Územní samospráva

Územní samospráva je definována Ústavou ČR jako „územní společenství občanů, které má právo na samosprávu.“ Princip samosprávy spočívá v tom, že každá samosprávná jednotka má své orgány, které její záležitosti spravují samostatně. Stát zasahuje do činností územních samosprávních celků pouze tehdy, jestliže to vyžaduje ochrana zákona a takovým způsobem, který je uveden v zákoně. (Horzinková a Novotný, 2008, s. 16) Dnem 1. ledna 1993 zahájila svoji platnost Ústava České republiky. Jedná se o zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. (Schelle a kol., 2009, s. 228) Dle zákona č. 1/1993 článku 99 se člení územní samospráva ČR na základní územní samosprávné celky, které představují obce, a na vyšší územními samosprávnými celky, které tvoří kraje. Právo a kompetence obcí a krajů jsou vymezeny v Ústavě a v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích a zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích. (Poslanecká směrovka, ©1995-2013)

U činnosti obcí a krajů se rozlišuje tzv. samostatná² a přenesená³ působnost. „Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občana obce.“ Obec v samostatné působnosti spravuje majetek a hospodaří s ním, zabezpečuje dopravu, dohlíží na školství, vydává obecně závazné vyhlášky apod. (Čmejrek a spol, 2010, s. 23) Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích § 61 vykonávají orgány obce v přenesené působnosti činnosti a plní úkoly, které jim svěřil stát. Vydávají nařízení a řídí se zákony a právními předpisy, uzavírají veřejnoprávní smlouvy atd.

² Samostatná působnost- „okruh záležitostí, které si obec sama spravuje“ (Juristic, ©1999)

³ Přenesená působnost- „okruh záležitostí, které vykonávají orgány obce jménem státu“ (Juristic, ©1999)

Profesní samospráva

Profesní samosprávu tvoří sdružení osob, které spojují stejné zájmy, cíle a stejné profese. Sdružení osob tvoří profesní komory, jejíž název plyne z druhu profese, kterou tyto komory sdružují. (Káňa, 2007, s. 47) Členství v těchto profesních komorách není samozřejmostí. Je povinné nebo dobrovolné. U komor s povinným členstvím musí členové splnit určité předpoklady, které jsou stanoveny zákonem. „Podmínkou přijetí je dosažení určitého vzdělání, absolvování předepsané praxe a vykonání předepsané zkoušky.“ Mezi komory s povinným členstvím řadíme advokátní, lékařskou⁴, lékárnickou apod. (Horzinková a Novotný, 2008, s. 60-61) „Úkolem některých těchto sdružení je jen dát prostor profesním zájmům členů, ale také posuzovat jejich odbornou úroveň, dohlížet na dodržování etických principů, provádět disciplinární řízení (Tomeš a kol., 2002, s. 30).“

3.2 Orgány veřejné správy ve zkoumané oblasti

3.2.1 Orgány státní správy ve zkoumané oblasti

Orgány veřejné správy mají povahu státních orgánů. Tyto orgány za ni vystupují a jednají. Za orgány veřejné správy jsou považovány orgány státu, orgány územních samosprávních celků apod. „Správní orgán je subjektem veřejné správy, který vystupuje buď v postavení orgánů státní správy, nebo orgánů veřejnoprávní korporace.“ (Horzinková a Novotný, 2008, s. 24-29)

Stát svým fungováním vyjadřuje zájmy veřejnosti. Svou veřejnou správou pomáhá občanům a soukromým organizacím využívat plně svá práva a poskytuje jim dávky a služby, na které mají nárok. Stát financuje veřejnou sociální správu ze státního rozpočtu⁵.

⁴ Česká lékařská komora je „samosprávnou organizací lékařů.“ Členství v této komoře je povinné. „Komora dbá, aby členové vykonávali své povolání odborně a v souladu s etikou, zákony a řády komor. Hájí práva a zájmy svých členů a zaručuje jejich odbornost.“ (Česká lékařská komora, ©2011)

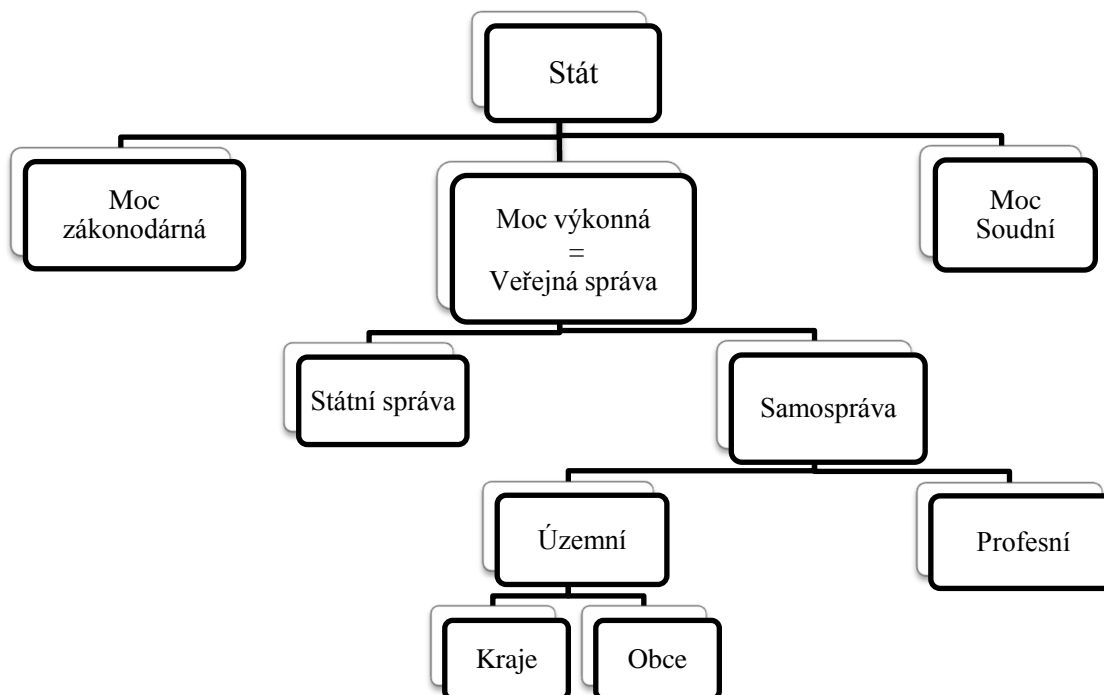
⁵ Dne 31. 12. 2014 byl zveřejněn státní rozpočet ČR na rok 2015. Státní rozpočet je dán zákonem č. 345/ 2014 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2015. Parlament ČR stanovil celkové příjmy částkou 1 118 455 070 358 Kč. Celkové výdaje tvoří částku 1 218 455 070 558 Kč. Z bilance celkových příjmů a celkových výdajů je patrné, že nastává schodek státního rozpočtu, který činí 100 mld. Kč.

Peníze ze státního rozpočtu jsou rozděleny mezi subjekty veřejné správy. Mezi subjekt veřejné správy patří Ministerstvo práce a sociálních věcí, které má v kompetenci sociální politiku, sociální pojištění, oblast zaměstnanosti apod. Tomuto ministerstvu jsou podřízeny tyto organizace: Úřad práce ČR, Česká správa sociálního zabezpečení, Státní úřad inspekce práce a Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí. (MPSV, 2014)

Mezi zdroje příjmů do státního rozpočtu patří daně a daňové úlevy, poplatky, pokuty, dary a dědictví. (Tomeš, 2002, s. 64-65, 93, 209) Stát poskytuje sociální zabezpečení občanům pomocí svých orgánů a institucí. Orgány poskytují tyto činnosti v rámci právních norem, zákonů a předpisů. (Káňa, 2007, s. 142)

V rámci bakalářské práce je níže uveden systém umístění veřejné správy do systému rozdělení moci ve státě. Následně jsou uvedeny přehledné grafy, které ukazují veřejnou správu jako základní subjekt v boji s chudobou s tím, že rozlišuje subjekty státní správy a samosprávy.

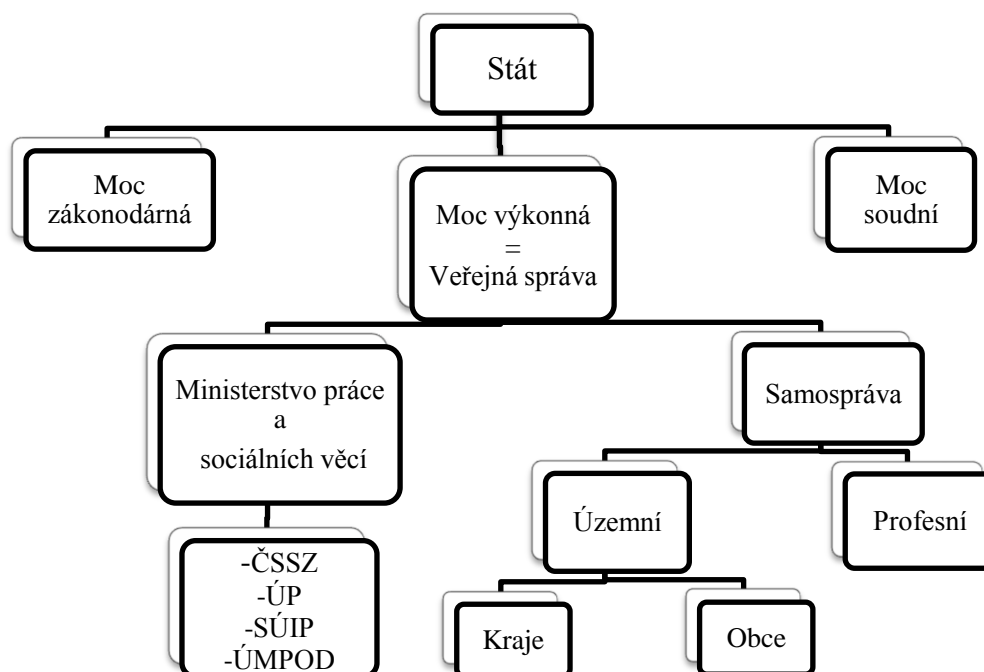
Obrázek č. 1 - Veřejná správa ve státě

Zdroj: vlastní práce (dle Balík)

Dle zákona č. 345/2014 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2015 je ze státního rozpočtu vyčleněná částka 533,3 mld. Kč na MPSV. Z této částky jde 40, 25 mld. Kč na dávky státní sociální podpory; 11,92 mld. Kč na dávky pomoci v hmotné nouzi a 11 mld. Kč na podporu v nezaměstnanosti.

Obrázek č. 2 - Veřejná správa v oblasti boje s chudobou

Zdroj: vlastní práce (dle Tomeš)

Mezi státní instituce patří Ministerstvo práce a sociálních věcí v ČR. Zajišťuje úkoly státní správy v oboru správy sociálního zabezpečení a správy zaměstnanosti. Je kontrolním orgánem a stará se o instituce sociálního zabezpečení. Dohlíží na územní orgány v oblasti sociální správy. „MPSV je zřizovatelem úřadu ČSSZ.“ Česká správa sociálního zabezpečení představuje vrcholnou instituci sociálního zabezpečení a vykonává následující činnosti. Hodnotí pracovní neschopnosti a důchodové pojištění občanů. Spravuje dávky důchodového pojištění. (Káňa, 2007, s. 142-143)

Dále do státních institucí patří úřady práce. Úřady práce účinkují v oblasti státní politiky zaměstnanosti a státní sociální podpory. (Tomeš a kol., 2009, s. 182) Od 1. ledna 2012 mají úřady práce novou podobu, už nenabízí jen volná pracovní místa nebo podporu v nezaměstnanosti, ale vyplácí i sociální dávky, podpory a příspěvky. Lidé tak mohou vyřídit více záležitostí na jednom místě a to v pobočkách úřadu práce. Dříve byly vypláceny sociální dávky, podpory a příspěvky třemi druhy úřadů – „radnice ve dvou typech obcí a úřad práce. Úřady převezmou část agendy radnic a mají ušetřit práci několika stovek úředníků. Ministerstvo práce a sociálních věcí si od přesunu agendy slibuje i lepší kontrolu a méně zneužívání sociálních dávek.“ (ČT Brno, ©1996-2014)

3.2.2 Orgány samosprávy ve zkoumané oblasti

Samosprávu jak územní tak i krajskou představuje městský (obecní) úřad a příspěvkové organizace města a obcí v působnosti odboru sociálních věcí. V oblasti boje s chudobou se na komunální úrovni setkáváme s činností řady subjektů. Ty lze pro přehlednější pohled vnímat optikou výkonu samostatné a přenesené působnosti. V samostatné působnosti můžeme za oblast boje s chudobou považovat ty pravomoci, o kterých zastupitelstva rozhodují právě ze zákona o obcích jako o pravomocích samostatné působnosti. Jsou to zejména příspěvkové organizace obcí a měst. Dále je této oblasti nápomocen městský či obecní úřad jako vykonavatel rozhodnutí zastupitelstev. Oblast činnosti v samostatné působnosti je dále na komunální úrovni doplněna kooperací s místními pobočkami orgánů státní správy. To jsou především úřady práce, které můžeme najít v obcích III. typu. (Tomeš a kol., 2009, s. 111-112)

3.3 Chudoba a problém chudoby v České společnosti

Chudoba je problém, který pronásleduje společnost prakticky od jejího vzniku. S chudobou se setkáváme nejen v rozvojových zemích⁶, ale také i v zemích, které patří mezi nejvyspělejší⁷ na naší zeměkouli. Vojtěch Krebs a jeho kolektiv (2010, s. 117-118) se domnívají, že chudoba je jev, který bude naši společnost pronásledovat neustále již proto, že chudoba ve vyspělém světě je relativní.

Každý z nás vnímá chudobu trochu jinak. Odlišně se na chudobu dívá jedinec a jinak společnost. Z toho tedy vyplývá, že existuje subjektivní pohled na chudobu. Chudoba je složitý termín a je těžké ji jednoduše a výstižně definovat, protože souvisí s nerovností, s rozdíly mezi bohatými a chudými, s hodnotami a etikou. „Chudoba je tedy stav, kdy lidé nejsou schopni získat prostředky k tomu, aby mohli zajistit svojí existenci jako základní životní nutnost v dané společnosti.“ Dále je to stav „kdy životní podmínky a uspokojování základních potřeb není zabezpečeno dostatečnými příjmy, a kdy tyto příjmy nelze z nějakých objektivních příčin zvýšit (stáří, invalidita, péče o dítě aj.) a kdy občan nedisponuje ani jinými zdroji či majetkem, který by mu umožnil získat prostředky ve výši, která je společností uznána jako minimální.“ (Wildmanová, 2005, s. 44)

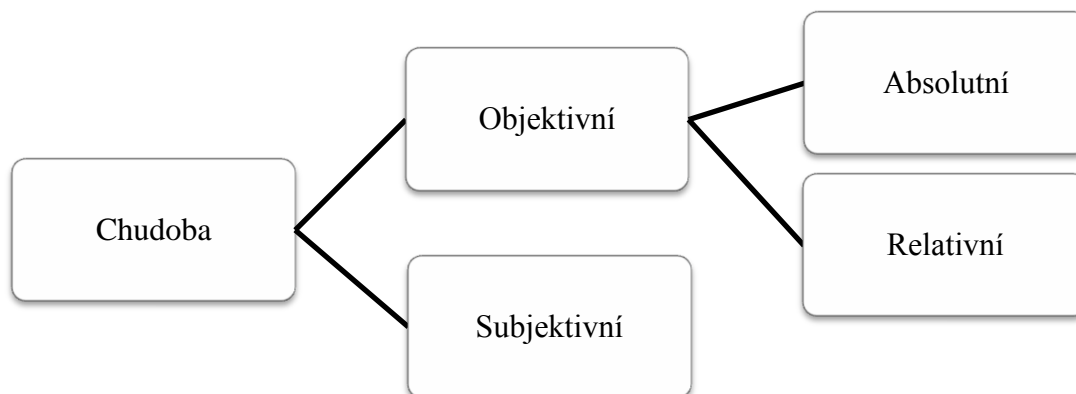
⁶ Rozvojové země označují země s „nízkou životní úrovní, ekonomickým zaostáním a nerozvinutým průmyslem.“ (Rozvojovka, ©2011)

⁷ Vyspělé země představují země s „vysokou životní úrovní a ekonomickou vyspělostí založenou na tržním hospodářství.“ (Rozvojovka, ©2011)

3.3.1 Členění chudoby

Jak už bylo řečeno výše, chudoba je subjektivně prožívaná a odlišně vnímaná. Proto se chudoba dělí na subjektivní a objektivní koncept chudoby. Dále ji můžeme členit na absolutní a relativní chudobu. Pro přehledné rozdělení chudoby je použit obrázek z knihy Sociální politika. (Krebs, 2010, s. 120)

Obrázek č. 3 - Rozdělení konceptu chudoby

Zdroj: KREBS, 2010, s. 120

➤ Subjektivní chudoba

Patří mezi základní členění chudoby a vyplývá z hodnocení životní situace jedince nebo domácností. Ten druh chudoby je založen na subjektivním pocitu být chudými či nikoli. Subjektivní pocit chudoby záleží na tom, čím jedinec nebo domácnost disponuje. „Z hlediska výpovědi o chudobě v dané společnosti není subjektivní koncept dostatečně přesný.“ (Opletalová a Svoboda, 2007, s. 92)

➤ Objektivní chudoba

Objektivní chudoba je determinující na základě faktorů, které neovlivňují ti, kteří mají pocit být chudými. „Chudoba je v tomto případě stanovena „zvenčí“, určitou autoritou, zpravidla státem, a respektuje i makroekonomické souvislosti. Tyto koncepty umožňují vládám vést na základě určitých kritérií zřetelnou dělicí čárou v příjmové distribuci obyvatelstva a zřetelně tak oddělit chudé od nechudých.“ (Krebs, 2010, s. 121)

Objektivní chudoba se dále dělí na absolutní a relativní. Absolutní chudoba představuje stav člověka, kdy si sám není schopen obstarat základní lidské potřeby, jako jsou jídlo, pitná voda, bydlení, hygienické potřeby, zdraví a vzdělání. Relativní chudoba znamená porovnání životní

situace jedince s průměrnou životní úrovní celé společnosti. Člověk si zajišťuje své základní lidské potřeby, které jsou obvyklé ve společnosti, ale ne v takové míře, kterou udává společnost, a proto si myslí, že do dané společnosti nezapadá. (Šustová, 2012, s. 20)

* * *

Ohroženy chudobou jsou jen některé sociální skupiny obyvatel. Do této skupiny patří převážně lidé s nízkým vzděláním a kvalifikací, děti a členové neúplných rodin, lidé nemocní či nezpůsobilí k práci a migranti. (Krebs, 2010, s. 123-124) Dále jsou do této skupiny zařazeny ženy samoživitelky, početnější rodiny, neúplné rodiny, občané se zdravotním postižením, staří lidé s nízkým důchodem či žádným, občané s nízkým či žádným příjmem, osoby bez zaměstnání apod. (Wildmanová, 2005, s. 46) MfD uvádí, že pracující, kterým příjmy spadají k hranici chudoby, jsou jen o něco málo spokojenější než nezaměstnaní lidé a vidí jejich budoucnost dokonce ještě víc pesimisticky. Na druhou stranu i hůře placená práce je lepší než být bez práce a dělat vůbec nic. Pracující alespoň neztrácejí pracovní návyky a kontakty s ostatními lidmi a do budoucna by si mohli najít lepší zaměstnání. (Czech News Agency, ©2014)

Obecně lze říci, že chudobou jsou ohroženi ti lidé, jejich příjem klesne pod hranici chudoby tedy 9683 korun čistého měsíčně a 116 196 korun ročně. Při takovém měsíčním platu občané netrpí hladem, ale nemohou si žít na úrovni, která je běžná ve společnosti. V České republice se chudoba týká přibližně 15 procent obyvatel. „Počet osob ohrožených chudobou ale v Česku trvale klesá.“ (Vavroň, 2013)

Chudoba vzniká z mnoha důvodů. Mezi nejčastější příčinu patří např. „dluhová past“. V současnosti dochází k velkému růstu neúnosných dluhů, se kterými se spojuje fakt, že „lidé nejdříve nezaplatí třebas pokutu, jejíž výše během let několikanásobně naroste, po čase nejsou schopni splácet úroky z půjček, posléze neplatí už i nájem.“ (Dostál, 2010) Za nejzávažnější příčiny chudoby jsou považovány dále nízké mzdy, nezaměstnanost a rozdíly ve vlastním bohatství. Nízké mzdy mohou souviset s nižším vzděláním a kvalifikací, výběrem zaměstnání, pracovitostí, způsobilostí k práci atd. Nezaměstnanost, protože je stále vysoká a tvoří ji více pracovníků než dříve. Mezi další příčiny můžeme zařadit nemoc, životní situace, rozvod a s tím souvisí neúplné rodiny a jiné. (Krebs, 2010, s. 124-125)

Chudoba se dá sledovat a měřit nejčastěji pomocí dvou ukazatelů spotřeby a příjmů. Měření pomocí spotřeby je založené na měření spotřebovaných statků a služeb nebo dalších nutných výdajů např. pojištění. Tento způsob měření hodnotí chudobu přímo „v momentu transformace příjmů do spotřeby.“ (Krebs, 2010, s. 126) U měření chudoby pomocí příjmů rozhoduje výše příjmu. Z toho lze vyvodit, že nedostatečné příjmy vedou i k nedostatečné spotřebě a naopak vyšší příjmy k značnější spotřebě. (Opletalová a Svoboda, 2007, s. 93)

3.3.2 Chudoba v České republice

Celkem se blíží chudobě nebo sociálnímu vyloučení až 1,58 milionů obyvatel Česka. Z nich 128 500 obyvatel nemá ani dostatečný příjem, ani materiální vybavení a ani práci. (ČTK, 2014) Český statistický úřad uvedl snížení počtu ohrožených chudobou v Česku, protože se snížila míra ohrožení chudobou z 9,6% na 8,6%. (Kalmus, 2014) Podle Českého statistického úřadu je skoro každý desátý Čech ohrožen příjmovou chudobou. Matky samoživitelky tvoří podle statistik přibližně pětinu z 1 miliónu lidí, kteří „jsou v České republice se svými ročními příjmy na samém dni.“ (Česká televize, ©1996-2014) V České republice je pro určení hranice chudoby zásadní ukazatel životní a existenční minimum.

Životní minimum je zákonem daná hranice minimálního příjmu. Je to příjem rodiny nebo jednotlivce, který je potřebný na zajištění základních životních potřeb. Částka životního minima je dána zákonem č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu i nařízením vlády. Základní částka životního minima činí 3410 Kč. Výpočet životního minima rodiny také závisí na počtu členů. Do rodiny se zahrnují všichni členové domácnosti. V případě, že některé z dětí už s rodiči nežijí v jedné domácnosti, nezapočítává se. Celková částka životního minima pro rodinu s více členy je dána součtem částek, které jsou přidělené jednotlivým členům. Částky jsou uvedené v následující tabulce. (Sociální dávky 2014, ©2014)

„Existenční minimum je minimální hranicí peněžních příjmů, která se považuje za nezbytnou k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb na úrovni umožňující přežití.“ O existenčním minimu rozhoduje vláda a činí 2200 Kč. Nevztahuje se na děti či důchodce. (MPSV, ©2013)

Tabulka č. 1 - Přehled částek životního minima

Skupina osob, dětí	Částka v Kč
Jednotlivec	3410
První dospělá osoba	3140
Druhá a další dospělá osoba	2830
Dítě do 6 let	1740
Dítě od 6 do 15 let	2140
Dítě od 15 do 26 let	2450

Zdroj: vlastní práce (dle MPSV)

Jak už bylo řečeno, ukazatelem hranice chudoby je výše životního minima. Životní minimum představuje kritérium pro poskytování státních dávek, ale i pro stanovení jejich výše v systému státní sociální podpory. Lidé, kteří se ocitnou pod touto hranicí chudoby, si mohou požádat o státní dávky chudým nebo o sociální služby. (Krebs, 2010, s. 131, 133) Systémem státní sociální podpory se zabývá sociální politika prostřednictvím sociální správy.

Sociální správa je definována jako „souhrn orgánů a organizací, které konají v sociální sféře procesu a realizují sociální politiku určitými nástroji, prostředky a technikami.“ Za nástroje, prostředky a techniky jsou považovány dávky a služby sociální povahy, které se zabývají zaměstnaností, ochranou dětí a rodiny, sociálním pojištěním, státní sociální podporou, sociálním bydlením atd. Sociální správa může být dále chápána jako proces, jehož cílem je řešení sociálního problému a provádění sociální politiky. „Sociální politika odpovídá na otázky co dělat a proč to dělat. Sociální správa odpovídá na otázky jak to udělat a kdo to bude dělat.“ (Krebs, 2010, s. 35-36)

* * *

Veřejná správa disponuje finančními prostředky k eliminaci chudoby, které souhrnně nazýváme dávky státní sociální podpory. Dle zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů § 4 vyplácí tyto dávky a mnohé další⁸ úřady práce

⁸ Dle zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů § 4 úřady práce dále vyplácí tyto dávky *a) dávky pro osoby se zdravotním postižením*- příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcky, *b) dávky příspěvku na péči*, *c) dávky pěstounské péče*- příspěvek na úhradu potřeb dítěte a odměna pěstouna či příspěvek při převzetí dítěte a příspěvek na zakoupení motor. vozidla, *d) dávky pomoci v hmotné nouzi*.

díky svým krajským pobočkám. Státní sociální podpora představuje jednu část ze systému sociálního zabezpečení zajišťované státem. Stát prostřednictvím státní sociální podpory pomáhá rodinám s dětmi financovat náklady na výživu a ostatní základní potřeby. Systém státní sociální podpory rozlišuje dva typy dávek. Dávky, u kterých je poskytování ovlivněno příjmem rodiny, versus dávky udělovány bez vázanosti na příjem. (Wildmanová, 2005, s. 70)

Na dávky má nárok občan nebo rodiny s dětmi v případě, že „jejich čisté peněžní příjmy jsou nízké a není možné je zvýšit vzhledem k věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním zapříčiněním.“ (Káňa, 2007, s. 144) Dávky státní sociální podpory jsou financovány ze státního rozpočtu v rámci společenské solidarity. „Princip solidarity je uplatňován ve dvou základních směrech: od rodin bezdětných k rodinám s dětmi a od rodin s vyššími příjmy k rodinám nízkopříjmovým.“ (Průša, 2007, s. 16)

1) Poskytované dávky dle výše příjmu rodiny

Tyto dávky jsou ovlivněny příjmovou situací rodiny. „Zahrnují především příjmy ze závislé činnosti, příjmy z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti a dále dávky nemocenského a důchodového zabezpečení a podporu v nezaměstnanosti včetně obdobných příjmů z ciziny.“ (Petrášek, 2007, s. 44) Uplatňuje se zde princip solidarity ve směru od vysokopříjmových k nízkopříjmovým rodinám. Mezi tyto dávky řadíme porodné, příspěvek na dítě, příspěvek na bydlení. (Wildmanová, 2005, s. 70)

➤ **Porodné**

Tato dávka je pouze jednorázová a pomáhá rodině s nízkými příjmy vypořádat se s náklady, které vzniknou s narozením prvního dítěte. „Nárok na porodné je vázán na stanovenou hranici příjmů v rodině, která v kalendářním čtvrtletí předcházejícím narození dítěte musí být nižší než 2,4násobek životního minima rodiny. Výši porodného představuje částka 13 000 Kč. Narodí-li se dvojčata, výše porodného činí 19 500 Kč. (MPSV, ©2009)

Pozn. Od 1. ledna 2015 mohou rodiny získat porodné i na druhé dítě ve výši 10 000 Kč. Ženy, které porodí vícero dětí, získají o státu až 23 tisíc Kč. Zároveň došlo k zvýšení koeficientu z 2,4

Úřady práce dále poskytují *podporu v nezaměstnanosti* nezaměstnanému občanovi, který požádá o pomoc při zprostředkování zaměstnání Úřad práce ČR. Nárok na podporu v nezaměstnanosti vzniká dle zákonem stanovených podmínek. „Ta slouží k finančnímu překlenutí nezbytné doby nezaměstnanosti a náleží uchazeči o zaměstnání ode dne podání žádosti o podporu v nezaměstnanosti.“ (Portál veřejné správy, ©2015)

násobku život. minima na 2,7 násobku ŽM, tímto zvýšením dosáhne porodného více rodičů. (MPSV, ©2015)

➤ **Přídavek na dítě**

Základní dávka, která je poskytována rodinám s dětmi s nižšími příjmy. O tuto dávku si mohou zažádat rodiny s příjmem do 2,4 částky násobku životního minima. Do příjmů se započítává i rodičovský příspěvek. Přídavek na dítě je vyplácen podle věku dítě a ten se dělí do 3 kategorií, které jsou přehledně rozčleněny v tabulce č. 1. (MPSV, ©2009) Za nezaopatřené dítě se může považovat i zletilá osoba, která „se připravuje na výkon budoucího povolání – studium na střední, vysoké nebo vyšší odborné škole,“ ale i dítě, které už dokončilo studium, ale stále nenachází žádné zaměstnání (Sociální dávky 2014, ©2014).

Tabulka č. 2 - Přehled částek přídavků na dítě

Věk nezaopatřeného dítěte	Přídavek na dítě v Kč měsíčně
Do 6 let	500
6–15 let	610
15–26 let	700

Zdroj: vlastní práce (dle MPVS)

➤ **Příspěvek na bydlení**

Příspěvek na bydlení poskytuje stát na vynaložené náklady na bydlení rodinám nebo jednotlivcům s nízkými příjmy. Do příjmu se započítává i přídavek na dítě a rodič. příspěvek. Tato dávka je poskytována v případě, že 30% z jejich příjmu nestačí na pokrytí nákladů na bydlení. Současně ale platí, že těchto 30% nesmí být menších, než jsou zákonem stanovené náklady na bydlení. Podmínkou pro získání tohoto příspěvku je, aby žadatel měl v bytě či domě zřízený trvalý pobyt. (MPSV, ©2009) Náklady jsou stanovené nařízením vlády. Za náklady považujeme nájemné, energie, topení, odvoz odpadu. „Vyhláška rozlišuje bydlení v nájemním bytě a bydlení v osobním vlastnictví nebo v družstevním bytě. Dále hraje roli velikost města, kde bydlíte.“ (Sociální dávky, ©2014) Výše příspěvku na bydlení se stanoví jako rozdíl mezi náklady na bydlení a násobkem rozhodného příjmu a koeficientu 0,30 nebo v Praze 0,35. (Integrovaný portál MPSV, ©2015)

2) Poskytované dávky bez ohledu na příjem rodiny

Jedná se o dávky, které jsou ovlivněny příjmovou situací rodiny. Uplatňuje se zde princip solidarity ve směru od rodin bezdětných k rodinám s dětmi. Mezi tyto dávky patří rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné. (Wildmanová, 2005, s. 70)

➤ **Rodičovský příspěvek**

Rodičovský příspěvek náleží rodiči, který se po celý den stará o své dítě. Celková částka rodičovského příspěvku činí 220 000 Kč. Pokud lze u jednoho z rodičů určit k datu narození dítěte 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu smí si rodič určit délku a výši pobíraného příspěvku. Délka rodičovské dovolené může být 2, 3 roky a nanejvýš do 4 let dítěte. Tím pádem se také rodiči rozpočítá výše pobírané částky na určitý počet roků. Minimální výše rodičovského příspěvku může činit 7 600 Kč a maximální 11 500 Kč měsíčně. V případě, že u obou rodičů je možné vyčíslit vyměřující základ, v potaz se bere vždy ten vyšší. „Pokud ani jednomu z rodičů nelze uvedený vyměřovací základ stanovit, náleží rodičovský příspěvek v pevných měsíčních částkách 7 600 Kč do konce 9. měsíce věku a následně ve výši 3 800 Kč do 4 let věku dítěte.“ Rodiči je umožněno zlepšovat sociální situaci rodiny přivýdělkem, ale musí v této době zabezpečit péči dítě jinou zletilou osobou. (MPSV, ©2009)

➤ **Pohřebné**

Výše pohřebného představuje částkou 5 000 Kč. „Na pohřebné má nárok osoba, jež vypravila pohřeb nezaopatřenému dítěti, nebo osobě, která byla rodičem nezaopatřeného dítěte, a to za podmínky, že zemřelá osoba měla ke dni úmrtí trvalý pobyt na území ČR.“ (MPSV, ©2009)

* * *

U lidí, kteří jsou ohroženi příjmovou chudobou, nastává situace, kdy jejich skutečné příjmy jsou nižší než životní minimum. Tito lidé se dostávají do stavu „hmotné nouze.“ Jednotlivci nebo domácnosti si mohou zažádat o sociální dávky pomoci ve hmotné nouzi, jako jsou mimořádná okamžitá pomoc ve hmotné nouzi, doplatek na bydlení, příspěvek na živobytí. Tyto dávky vyplácí krajská pobočka ÚP. (MPSV, ©2009)

➤ **Příspěvek na živobytí**

Příspěvek na živobytí patří mezi dávky, které jsou vypláceny v hmotné nouzi. Příjmy jednotlivce nebo rodiny jsou nižší než životní minimum nebo dokonce žádné. Nárok na tuto dávku má osoba či rodina v případě, že po odečtení přiměřených nákladů na bydlení, zbylá výše peněžních prostředků je nižší než částka na živobytí. Výše příspěvku je stanovena individuálně, dle snahy a možností. V rodině se sčítají jednotlivé částky živobytí osob a následně se částka příspěvku na živobytí odvíjí od částek existenčního a životního minima. (MPSV, ©2009)

➤ **Doplatek na bydlení**

Doplatek na bydlení je druhou dávkou vyplácenou v hmotné nouzi. Podmínkou získání dávky je nárok na příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení pomáhá, osobám či rodinám s nedostatečnými příjmy, řešit uhrazení nákladů na bydlení. Do příjmů se ale započítává i příspěvek na bydlení vyplácen systémem státní sociální podpory. O dávky si může zažádat vlastník bytu či osoba užívající byt na základě smlouvy. Dále může být dávka poskytnutá do ubytovacího zařízení, které splňuje hygienické podmínky např. azylový dům, domov pro seniory, chráněné bydlení. (MPSV, ©2009)

Pozn. Začátkem roku 2015 došlo ke změnám pravidel poskytování doplatku na bydlení, které by měly zabránit zneužívání této dávky. Od 5. května 2015 bude dle nových pravidel doplatek na bydlení vyplácen ubytovněm, které „splní hygienické standardy kvality bydlení. Zároveň se bude moci poskytnout doplatek na bydlení osobám, které bydlí na ubytovně, pouze se souhlasem obce.“ Dále bude nově vymezená maximální výše nájmu dle normativních nákladů a částky nájmu v místě působení ubytovny. (MPSV, ©2015)

➤ **Mimořádná okamžitá pomoc ve hmotné nouzi**

Jak už to říká sám název, jedná se o dávku vyplácenou v hmotné nouzi. „Mimořádná okamžitá pomoc je zpravidla pouze jednorázová dávka, na kterou vzniká nárok pouze v konkrétních případech.“ Za mimořádnou událost se dá považovat povodeň, díky které se jedinec může octnout bez prostředku, osobních věcí a bydlení. V takové situaci může pomoc činit až patnácti násobek životního minima. O dávky si klient může zažádat při „úhradě odůvodněných jednorázových výdajů např. výdaje související se vzděláním nezaopatřeného dítěte, náklady na pořízení základních předmětů dlouhodobé potřeby apod.“ Dávky mohou být vypláceny v peněžní podobě nebo formou poukázek na jídlo, drogerii nebo oblečení. (Sociální dávky 2014, ©2014)

3.4 Shrnutí teoretické části

V první kapitole teoretické části bakalářské práce byly vymezeny a definovány klíčové pojmy jako správa a veřejná správa. Protože není jednoduché veřejnou správu jednoznačně definovat, bylo vybráno několik definic od odborníků, kteří se veřejnou správou zabývají. Dále bylo vysvětleno dvojí pojetí veřejné správy. V další kapitole byly představeny subjekty a vykonavatele veřejné správy. Současně se kapitola věnuje rozdělení veřejné správy na státní správu, samosprávu a ostatní veřejnoprávní korporace. Následně byly tyto jednotlivé formy veřejné správy blíže charakterizovány.

Samostatná kapitola byla věnována termínu chudoba, která představuje další důležitou část bakalářské práce. Jelikož je chudoba složitý pojem a je vnímána subjektivně, není jednoduché ji přesně definovat. Proto je v této kapitole uvedeno několik definic, které vystihují tuto problematiku. Dále bylo zmíněno členění chudoby, které je přehledně znárodněno obrázkem. Jednotlivé druhy chudoby byly stručně definovány. Představeny byly také skupiny ohrožené chudobou. Nejvíce jsou ohroženy ženy samoživitelky, neúplné rodiny, starší lidé apod.

Mezi nejčastější příčiny chudoby jsou považovány dluhy, nízké mzdy, nezaměstnanost, nemoc a jiné. Následně byly popsány nástroje měření chudoby, protože se chudoba dá sledovat pomocí příjmů a spotřeby. V další kapitole bylo zmíněno a definováno životní minimum, které je ukazatelem hranice chudoby. Také byl popsán systém umístění subjektů veřejné správy do zkoumané oblasti chudoby v České republice. Pro lepší orientaci v tomto systému, jsou zde vloženy dva grafy. Jeden popisuje veřejnou správu ve státě a ten druhý v oblasti boje s chudobou.

Bakalářská práce ve své teoretické části také definuje oblast sociální správy, jejímž cílem je řešení sociálních problémů, mezi které právě patří i chudoba. V neposlední řadě je zmíněno i to, že veřejná správa nakládá s finančními prostředky, kterými se snaží eliminovat chudobu. Tyto finanční prostředky jsou označovány jako dávky státní sociální podpory. Jednotlivé dávky jsou krátce nastíněny. V poslední kapitole teoretické části byly popsány subjekty samosprávy v oblasti boje s chudobou. Této kapitole bude věnována pozornost v praktické části.

4 PRAKTICKÁ ČÁST

Převážnou většinu praktické části bakalářské práce bude tvořit dotazníkové šetření. Zkoumanou oblastí pro dotazníkové šetření bude správní obvod obce Znojmo. Ten je součástí Jihomoravského kraje a jedná se o bývalý okres Znojmo. Správní obvod obce Znojma s rozšířenou působností je vymezen územím 144 obcí. Pro lepší přehlednost je níže vložen obrázek, který vystihuje území obcí. (Města a obce online, ©1996-2014)

Bývalý okres Znojmo řadíme k největším okresům ČR. Okres Znojmo vznikl v roce 1961 sjednocením okresu Znojmo, Moravský Krumlov a s částí okresu Moravské Budějovice. Statut města mají obce Hrušovany nad Jevišovkou, Miroslav, Moravský Krumlov, Znojmo a od roku 2007 i Jevišovice. (ČSÚ, ©2013) V obcích a městech okresu žije přes 114 tisíc obyvatel a z dotazníkového šetření vyplynulo, že více než polovina žije na venkově. (Znojmo, ©2010)

V regionu Znojmo bylo k 1. lednu 2015 nezaměstnaných žádajících o práci kolem 8 874 uchazečů. Dle ČSÚ činila za rok 2013 výše vyplacených dávek státní sociální podpory přes 374 mil. Kč. Příspěvek na bydlení činil zhruba 49 mil. Kč, příspěvek na bydlení přibližně 64 mil. Kč, rodičovský příspěvek přes 241 mil. Kč, porodné přes 2 mil. Kč a pohřebné činilo kolem 165 tis. Kč. (ČSÚ, ©2013)

Obrázek č. 4 - Správní obvod obce Znojmo

Zdroj: Města a obce online, ©1996-2014

➤ **Orgány státní správy ve správním obvodu obce Znojmo, které se zabývají zkoumanou problematikou**

Ve Znojmě sídlí tyto orgány státní správy, jako je kontaktní pracoviště Úřadu práce České republiky a Okresní správa sociálního zabezpečení Znojmo. Jednotlivé orgány budou níže popsány.

▣ **ÚŘAD PRÁCE ČR, kontaktní pracoviště Znojmo**

Úřad práce ve Znojmě se dělí na několik oddělení např. oddělení zprostředkování zaměstnání, poradenství a rekvalifikace, oddělení státní sociální podpory apod. Z toho vyplývá, že zprostředkovává zaměstnání, vyplácí dávky státní sociální podpory, hmotné nouze. Dále vyplácí příspěvek na péči a dávky pro osoby se zdravotním postižením. Toto kontaktního pracoviště sídlí na adrese Náměstí svobody 2889/8, 66902 Znojmo 2, telefon 950 176 427 nebo 950 176 111. (Integrovaný portál MPSV Úřad práce ČR, ©2002-2015)

▣ **OKRESNÍ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ**

Jedná se o finančně správní instituci, která má v kompetenci rozhodovat o dávkách důchodového pojištění, vybírat pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Také rozhoduje o plné či částečné invaliditě nebo o ukončení dočasné pracovní neschopnosti. Adresa instituce je Vídeňská třída 701/31, 66902 Znojmo, telefon 515 205 111. (ČSSZ, ©2008)

➤ **Orgány samosprávy ve správním obvodu obce Znojmo, které se zabývají zkoumanou problematikou**

Mezi subjekty územní samosprávy v bývalém okresu Znojmo patří Městský úřad s Odborem sociálních věcí a zdravotnictví a dále příspěvkové organizace města a obcí. Níže budou tyto subjekty popsány.

▣ **MĚSTSKÝ ÚŘAD - ODBOR SOCIÁLNÍCH VĚCÍ A ZDRAVOTNICTVÍ**

Odbor sociálních věcí se dále dělí na Oddělení sociální pomoci, Oddělení sociální prevence a Oddělení sociálně právní ochrany dětí. Poskytuje organizacím a občanům poskytujícím sociální služby dotace sloužící na úhradu nákladů za tyto služby. Dále kontroluje hospodaření s poskytnutými dotacemi a vyžaduje jejich vyúčtování. V případě, že byly využity

na jiné účely, než na který byly poskytnuty, vyžaduje dotace vrátit. Také tento odbor sleduje úroveň poskytovaných sociálních služeb. Adresa zní Odbor sociálních věcí a zdravotnictví náměstí Armády 1213/8, 669 22 Znojmo, telefon 515 216 560. (Znojmo, ©2014)

▣ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

Město Znojmo zřizuje v působnosti Odboru sociálních věcí a zdravotnictví pouze jednu příspěvkovou organizaci. Tato organizace se nazývá Centrum sociálních služeb Znojmo. „CSSZ poskytuje dle zákona sociálních službách celkem 9 registrovaných sociálních služeb. Sociální služby⁹ se zaměřují na poskytování sociálního poradenství, sociální péči i sociální prevenci.“ Mezi poskytované služby můžeme zařadit azylový dům, noclehárna pro muže, Domov pro seniory apod. Příspěvková organizace se nachází na adrese U Lesíka 11, 669 02 Znojmo, telefon 515 223 592. (Znojmo, ©2010)

4.1 Obce v boji s chudobou

Místě příslušná obec pomáhá svým občanům v sociálně tíživé situaci. „Obce organizují a poskytují občanům sociální péči v rozsahu stanoveném zákonem o hmotné nozi, o sociálních službách a o sociálním zabezpečení. Dále vytváří podmínky pro poskytování sociálních služeb. Pomoc probíhá ve vzájemné spolupráci se státními orgány, občanskými sdruženími, církvemi, charitativními a jinými organizacemi a jednotlivci. (Tomeš a kol., 2009, s. 111-112)

⁹ Dle zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách, se sociální službou rozumí „činnost nebo soubor činností zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení.“

Dle § 3 znamená sociální začleňování proces, který umožňuje osobám sociálně vyloučeným nebo ohroženým sociálním vyloučením se znovu zapojit do společnosti a žít běžným způsobem života. Sociálním vyloučením se rozumí vyloučení osob ze života společnosti z důvodů složité sociální situací.

Dle § 6 jsou za poskytovatele sociálních služeb označovány územní samosprávné celky, „při splnění podmínek stanovených tímto zákonem, a jimi zřizované právnické osoby, další právnické osoby, fyzické osoby a ministerstvo a jím zřízené organizační složky státu.“

Dle § 32 se sociální služby dále dělí na sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence.

V § 33 je uvedeno, že se sociální služby poskytují jako „pobytové, ambulantní nebo terénní.“ Za ambulantní službou si osoba dochází nebo je doprovázena do zařízení sociál. služeb a při terénní službě jsou služby poskytovány osobě v jejím domácím prostředí.

Dle § 34 jsou zřizována tyto zařízení sociálních služeb např. centra denních služeb, denní/týdenní stacionáře, domovy pro seniory, azylové domy, nízkoprahová denní centra, noclehárny, sociální poradny apod.

V § 35 jsou popsány základní činnosti při poskytování sociál. služeb a ty jsou např. pomoc při hygieně, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajišťování stravy, poskytnutí stravy, činnosti výchovné či vzdělávací, sociální poradenství, zajištění kontaktu s prostředím společnosti, pomoc při uplatňování práv a řešení osob. záležitosti apod.

Město Znojmo využívá k pomoci sociálně slabým občanům následující nástroje, jako jsou veřejně prospěšné práce, azylové bydlení, charitní služby či kontaktní centra, jednorázové akce pro chudé (např. sbírky či večere) a péče o nesvéprávné role v roli opatrovníka. Další důležitou součástí péče o lidi ohrožené chudobou je sociální bydlení. Chystané změny budou zakotveny v zákoně o sociálním bydlení, který začne platit od roku 2017. Jednotlivé nástroje spadající pod samosprávy jsou níže popsány.

■ VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÉ PRÁCE versus VEŘEJNÁ SLUŽBA

Veřejně prospěšné práce jsou nástrojem, které obce stále častěji využívají. Protože jsou partnerem pro ÚP. VPP jsou koordinovány místně příslušným Úřadem práce. Jedná se o pracovní příležitosti, které jsou časově omezené. Tyto pracovní příležitosti vytváří zaměstnavatel po dohodě s Úřadem práce. Zaměstnavateli, který je ochoten nabídnout práci osobám, jež s obtížemi mohou najít zaměstnání, je poskytnut příspěvek až na jeden rok. Práce se týkají především údržby veřejného prostranství, úklidu a údržby veřejných budov a komunikací. Jedná se tedy o údržbářské práce ve prospěch obcí, státních a obecně prospěšných institucí. (Portál veřejné správy, ©2015) Deník veřejné správy uvádí, že tento nástroj je výhodný pro všechny zúčastněné strany, protože Úřad práce pomáhá nezaměstnaným najít pracovní příležitost a „obcím, krajům a firmám pomůže získat zase tolik potřebných pracovníků, které by nemohly zaměstnat na stálo. (Beránková, 2014) Pracovníci vykonávající VPP jsou po tuto dobu odebráni z evidence ÚP. Po ukončení výkonu jsou pracovníci zaevidováni zpět nebo přejdou do pracovního poměru. (Redakce CA, 2013)

Veřejná služba dle MPSV představuje bezplatnou pomoc obcím. „Obce v samostatné působnosti si mohou veřejnou službu organizovat sami nebo je může delegovat na jiné subjekty například na obecní příspěvkové organizace, soukromé či neziskové organizace.“ Jedná se o pomoc, která se týká např. údržby silnic, chodníků a veřejného prostranství, zlepšování životního prostranství apod. Veřejnou službu vykonávají lidé v hmotné nouzi. Za výkon veřejné služby pracovníkům nenáleží mzda, ale má to kladný vliv na výši příspěvku na živobytí. Avšak obcím může být od MPSV poskytnuta dotace na pojistné. Pracovníkům se po 6 měsících sníží částka příspěvku na živobytí na výši existenčního minima tedy 2200Kč. A také prostřednictvím veřejné služby si mohou lidé v hmotné nouzi získávat a zlepšovat své pracovní dovednosti. (MPSV, ©2010) Mohou si budovat svůj lidský a společenský kapitál, jelikož si osvojují a prohlubují znalosti, dovednosti, schopnosti a také

poznatky, které vyplývají ze vztahů kolektivu na pracovišti. (Koubek, 2007, s. 27) Tyto poznatky mohou kladně ovlivnit jejich budoucí kariéru a možnost lepší uplatnit na trhu práce.

Časopis Moderní obec uvádí, že smlouvy o výkonu VS bude nově uzavírat s klienty pobočka úřadu práce ČR, která se pak může dohodnout s obcí na samotné organizaci a výkonu VS. Dále bude VS nabízena širšímu okruhu klientů. Upřednostnění budou klienti v hmotné nouzi a současně klienti vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání dobu delší než jeden rok. V případě, že oslovený odmítne výkon VS, aniž by měl vážný důvod, bude vyřazen z evidence ÚP. Pokud pobírá příspěvek na živobytí, dojde ke snížení tohoto příspěvek na úroveň existenčního minima. (Ryšavý, 2012, s. 32)

AZYLOVÉ DOMY

Dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách § 32, § 33 a § 57 je azylový dům poskytovaná sociální služba pobytová, kterou se rozumí „služby spojené s ubytováním v zařízeních sociálních služeb. Dále se jedná o sociální službu, která zahrnuje služby sociální prevence.“ Ubytování je poskytováno na dobu nejdéle jednoho roku a to osobám, které se ocitly v tíživé sociální situaci, kdy ztratili bydlení. Příkladem je azylový dům, jehož adresa je Přímětická 42, Znojmo 66902. Poskytovatelem je Centrum sociálních služeb Znojmo, p.o. a zřizovatelem tohoto centra je město Znojmo. (Znojmo, ©2010) „Od 1. 1. 2015 je sociální služba financovaná v rámci projektu *Vybrané služby sociální prevence v Jihomoravském kraji*, který je financován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.“ (Centrum sociálních služeb Znojmo, ©2013)

Služba je určena mužům i ženám ve věku od 18 let. Ženy se staly cílovou skupinou od 1. března roku 2014. Kapacita azylového domu je 44 lůžek. Není přesně daný počet lůžek pro muže nebo ženy. Vše se odvíjí podle potřeb a dané situace. Osoby využívající sociální služby platí za ubytování 93 Kč za den nebo pak 2 800 Kč měsíčně. Cílem azylového domu je podání pomocné ruky a poskytnutí podpory klientům se snahou naučit je samostatně řešit své problémy. Další snahou je dosáhnout u klientů změn v jejich životě, aby nebyli závislími na systému sociální pomoci a mohli se znovu osamostatnit a postavit se na vlastní nohy. (Centrum sociálních služeb Znojmo, ©2013)

▣ KONTAKTNÍ CENTRA, CHARITNÍ SLUŽBY

Město Znojmo je partnerem pro neziskový sektor. Do neziskového sektoru můžeme zařadit kontaktní centrum Netopeer ve Znojmě nebo Oblastní charitu. Poskytovatel kontaktního centra je Společnost Podané ruce, o.p.s. Kontaktní centrum je od 1. 1. 2007 sociální služkou dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Zákon dále tuto službu definuje jako službu sociální prevence, která je realizována ambulantně nebo v terénní podobě. Kontaktní centrum lze navštívit na adrese Horní Česká 4, telefon 515 264 996 a je financováno z dotační podpory města Znojma, Jihomoravského kraje, MPSV a Úřadu vlády ČR apod. (Kontaktní centrum Netopeer Znojmo, ©1995-2015) Dle zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách § 59 je kontaktní centrum „nizkoprahové zařízení poskytující ambulantní, popřípadě terénní služby osobám ohroženým závislosti na návykových látkách. Služba obsahuje tyto základní činnosti: sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatnění práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí a poskytování podmínek pro osobní hygienu.“

Oblastní charita Znojmo patří pod Diecézní charitu Brno. Sídli na Dolní České 1 a telefonní kontakt je 515 220 768. Oblastní charita „poskytuje profesionální i dobrovolnou pomoc všem potřebným lidem v oblasti sociální, zdravotní a humanitární. Na základě křesťanských a morálních hodnot usilují o dobro a o zachování lidské důstojnosti.“ Oblastní charita je poskytoval dalších zařízení a služeb např. Domov pro matky v tísní, Centrum poradenství a pomoci, Dobrovolnické centrum apod. Služby oblastní charity jsou financovány státem a samosprávou. Dotace na provoz jednotlivých služeb Charity poskytuje konkrétně městský úřad Znojma, MPSV a Jihomoravský kraj. Dále přispívají dárci, sponzoři apod. (Oblastní charita Znojmo, ©2015)

▣ JEDNORÁZOVÉ AKCE PRO CHUDÉ

Město Znojmo neorganizuje žádné jednorázové akce pro chudé. Tím pádem tohoto sdělení bude využito a jedním z návrhu zlepšení bude smysluplná akce, která bude zaměřená za občany v tíživé sociální situaci.

Ve Znojmě však v roce 2014 jedna akce proběhla. Nesla název NOC VENKU ZNOJMO 2014, která měla za cíl podpořit lidi bez domova. Pořádala ji příspěvková organizace Centrum sociálních služeb Znojmo spolu se Středním odborným učilištěm a Střední odbornou školou SČMSD Znojmo. Akce proběhla ve čtvrtek 20. 11. 2014 od 18 hodin do 7 hodin ráno u kaple

sv. Václava na Mikulášském náměstí. Vstupné pro zájemce tvořily trvanlivé potraviny v hodnotě 50 Kč. (Noc venku, ©2013)

Tuto jednorázovou akci ve Znojmě navštívilo kolem 111 lidí. Celkem přinesli sto deset kilogramů potravin, které pořadatelé plánovali rozdat lidem, kteří potraviny potřebují. Během této akce se rozdávala polévka i čaj a zazněly některé příběhy lidí bez domova. Našlo se pouze 10 odvážlivců, kteří před kaplí zůstali a přenocovali. Znojmský týden uvádí, že z toto počtu byli 2 lidé bydlící v azylovém domě. Téma bezdomovectví velice úzce souvisí s chudobou, protože kdykoli může nastat situace, která nás připraví o všechno, a zůstaneme na ulici. Během večera zaznělo mnoho důvodů, kvůli kterým lidé přišli o střechu nad hlavou. Byli to například dluhy, alkohol, drogy, nemoc, opuštění partnerem nebo stáří. (Admin, 2014)

▣ PÉČE O NESVÉPRÁVNÉ V ROLI OPATROVNÍKA

Nový občanský zákoník už nehovoří o způsobilosti k právním úkonům, ale tento pojem nahradil pojmem SVÉPRÁVNOST. Svěprávným se stává člověk dosažením 18 let. Pokud člověk trpí duševní poruchou, která však není přechodná, řeší tuto situaci soud a zbavuje tohoto člověka svéprávnosti. V takovém případě je nesvěprávnému člověku přidělen opatrovník. (Nový občanský zákoník, ©2013-2015) Opatrovník je přidělen z rodinného kruhu, pokud se takového člověka zřekne i rodina, přechází tato funkce na obec či město¹⁰.

▣ SOCIÁLNÍ BYDLENÍ

Sociální bydlení¹¹ je dalším nástrojem samospráv, jehož účelem je poskytnutí bydlení s levnějším nájemným pro občany ohrožené chudobou, konkrétně pro sociálně slabší rodiny, samoživitele a seniory. Zákon o sociálním bydlení začne platit sice až od roku 2017, ale některé z novinek už letos. Zásadní je, že města dostanou nařízenou povinnou kvótu bytů, které budou muset pro sociální bydlení nachystat. Tím pádem budou právě obce nést odpovědnost za sociální bydlení s tím, že stát jim pomůže s financováním. Avšak obce nebudou mít povinnost samy vlastnit povinnou kvótu, ale budou si je moct pronajmout

¹⁰ Města či obce však nemají dostatečné finanční prostředky ani personál. Je to obrovská zátěž. Ale paradoxem však je, že i přes to, že se rodina nesvěprávných osob zřekla, veškeré dědictví náleží jí. Uhradí jen náklady vynaložené obcí na pohřeb. (ČT 24, 2015)

¹¹ Sociální bydlení je nástrojem samospráv poskytující pomoc domácnostem, které si bydlení nejsou schopny samy zajistit. Jedná se také o službu obecného sociálního zájmu. Sociální bydlení představují byty, které splňují základní charakteristiky. 1)Byly pořízeny nebo jsou provozovány s využitím veřejných financí. 2)Nájemné je v nich nižší než na tržní úrovni. 3)Byty jsou přidělovány prostřednictvím aplikace sociálních kritérií. 4)Jsou monitorovány veřejnými orgány. (Platforma pro sociální bydlení, ©2015)

od církve, soukromníků či neziskových organizací. Jakmile jim přispěje stát na stavbu či opravu, stávají se navždy sociálním bydlením. (Surmanová, 2015)

V současnosti je navrženo, aby počet sociálních bytů odpovídal pěti procentům ze všech bytů v obci. Už teď je ale jasné, že většina obcí tento počet nesplňuje. Dle výpovědi samotného starosty Znojma Ing. Vlastimila Gabrhela má Znojmo 1,95 procent sociálních bytů. Což zdaleka neodpovídá pěti procentům, ale nevidí žádný problém v navýšení počtu. Ale požaduje možnost, aby si město samo mohlo spravovat tyto byty. (Surmanová, 2015)

4.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

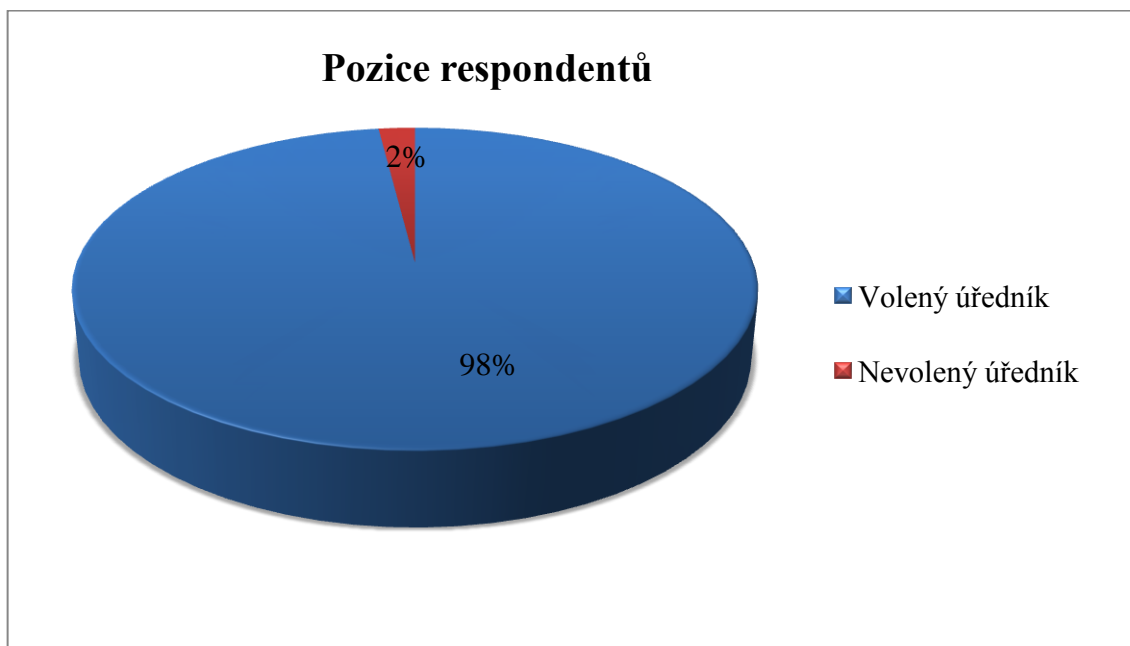
Praktickou část bakalářské práce tvořilo dotazníkové šetření. Byly vytvořeny dva dotazníky, jejichž náhledy jsou vloženy do příloh. První dotazník byl zaměřen na úředníky úřadu práce, městského úřadu a okresní správy sociálního zabezpečení ve Znojmě. Úředníci městského úřadu a úřadu práce vyplnili dotazník bez problému. V okresní správě sociálního zabezpečení sdělili, že se s problematikou chudoby nepotýkají. Což bylo velice zarážející. Dotazník pro úředníky se skládal ze sedmi otázek, které byly uzavřené či polootevřené. Vybírat bylo možné z několika odpovědí, přičemž u polootevřených si respondent mohl napsat svůj vlastní názor. Celkový počet dotazovaných respondentů a vyplněných dotazníků byl roven 50. Většina dotazníků byla vyplněna v tištěné podobě, akorát pro pana starosty a zastupitelstvo byly rozeslány v elektronické podobě.

Druhý dotazník byl zaměřen na občany žijící v regionu Znojmo, protože si velká část obyvatel jezdí do Znojma vyřizovat dávky státní sociální podpory nebo jinou finanční podporu od státu apod. Klienti vyplnili celkem 125 dotazníků. Dotazníky byly vyplněny v tištěné i elektronické podobě. Dotazník pro obyvatele byl tvořen osmnácti otázkami, z toho pět otázek bylo otevřených a respondenti měli možnost svojí odpověď vytvořit sami. Zbýlých třináct otázek bylo uzavřených či polootevřených. Respondenti měli možnost vybírat z uvedených možností nebo dle možnosti „jiné“ volně vyjádřit svůj názor. Otázky byly identifikační otázky, informační i otázky týkající se daného problému. Na základě otázek v dotazníku byla zjištěna odpověď na výzkumnou otázku týkající se pomoci veřejné správy vůči občanům.

Výsledky dotazníkového šetření - úředníci

Otázka č. 1 z dotazníku pro úředníky státní správy a samosprávy byla uzavřená. Tato otázka zjišťovala pozici úředníků. Respondenti mohli vybírat ze dvou možných odpovědí. Zjištěné odpovědi jsou graficky zpracovány.

Graf č. 1 k otázce č. 1 - Jaká je Vaše pozice?

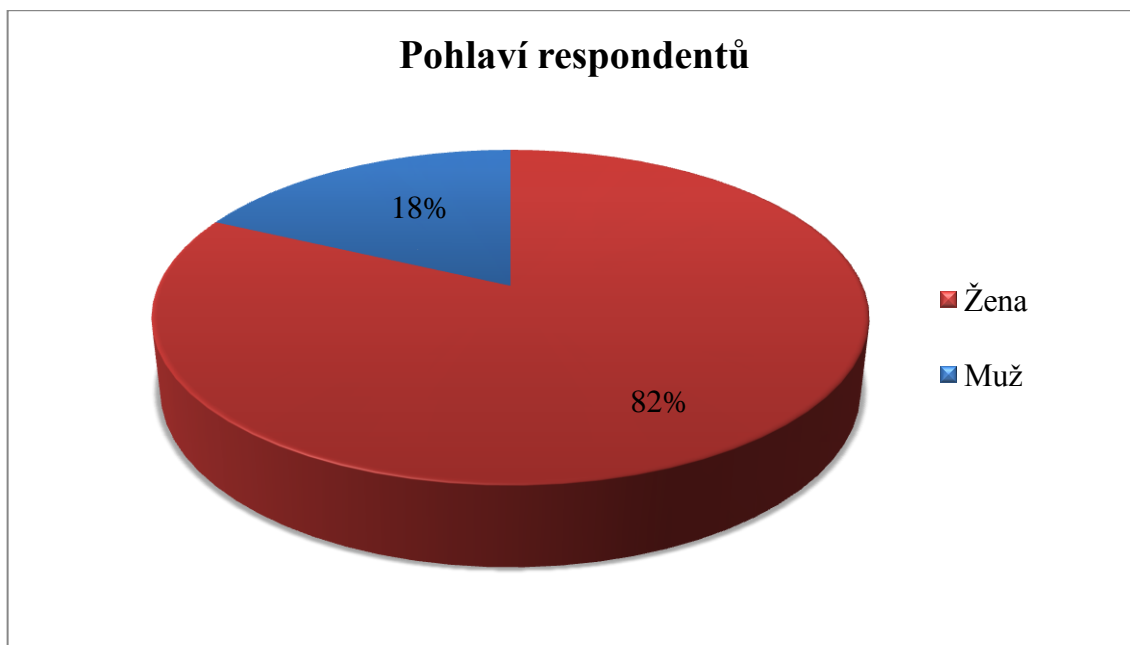

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu č. 1 jsou přepsány odpovědi týkající se pozice úředníků. Na základě dat zjištěných z dotazníkového šetření vyplynulo, že z 50 dotazovaných má drtivá většina pozici voleného úředníka. Dotazníky byly rozeslány i panu starostovi Znojma a zastupitelům. Po konzultaci upřednostnili dotazník v elektronické podobě a na základě toho bylo zjištěno, že z těchto řad byl vyplněn pouze 1 dotazník, který odpovídá dvěma procentům.

Otázka č. 2 byla uzavřená a identifikačního charakteru. Tato otázka měla zjistit pohlaví respondentů. Vybírat bylo možné ze dvou odpovědí, které jsou přepsány do grafu.

Graf č. 2 k otázce č. 2 - Jaké je Vaše pohlaví?

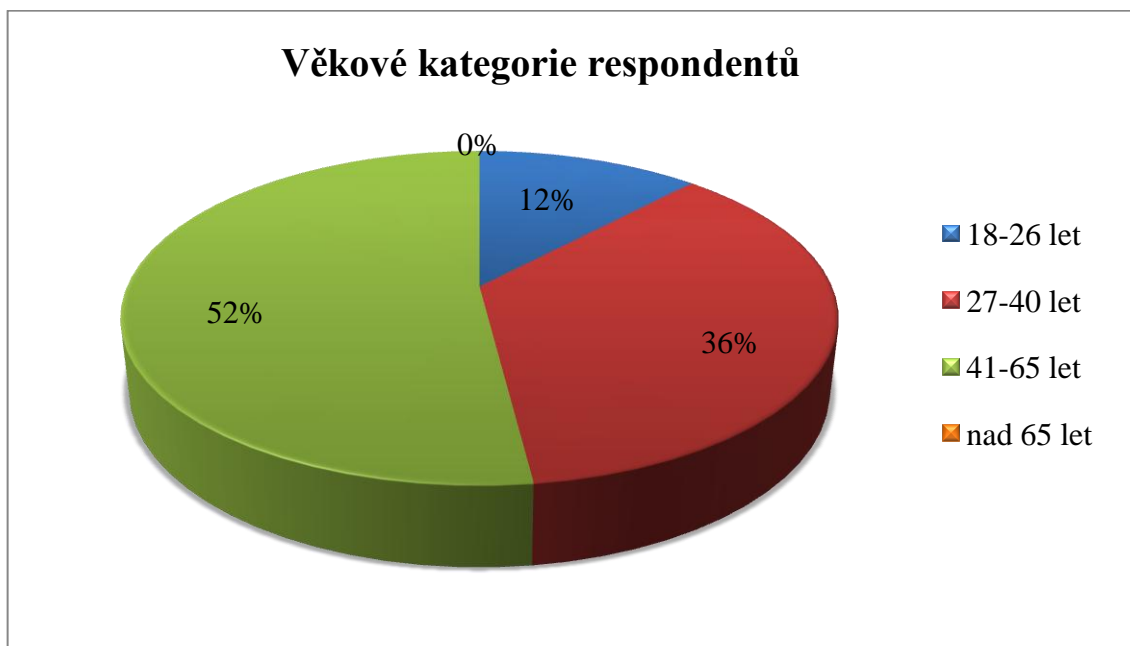

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 2 zobrazuje zpracované odpovědi orientované na pohlaví. Dotazníkové šetření ukázalo, že dotazník vyplnilo 82 % žen a pouze 18 % mužů.

Otázka č. 3 byla uzavřená a zjišťovala věk respondentů, který byl rozdělen do čtyř věkových kategorií. Respondenti tedy mohli vybírat ze čtyř možných odpovědí. Získané odpovědi jsou graficky zpracované.

Graf č. 3 k otázce č. 3 - Jaký je Váš věk?

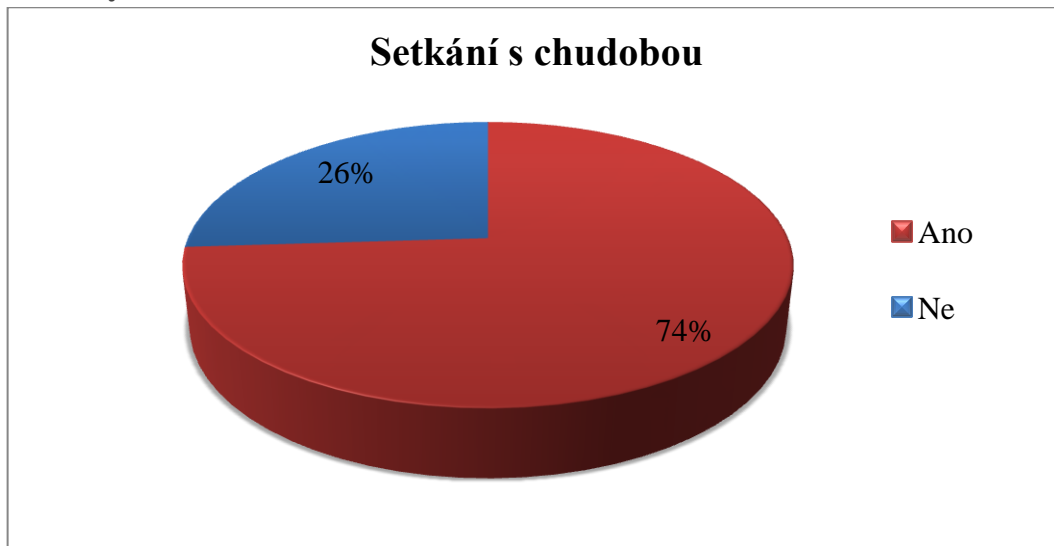

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu č. 3 jsou přehledně zpracované odpovědi týkající se věkové struktury obyvatel. Na základě dat zjištěných z dotazníkového šetření se ukázalo, že více jak polovina respondentů zúčastněných dotazníkového šetření bylo ve věku 41-65 let. 36 % z dotazovaných bylo ve věku 27-40 let a 12 % respondentů spadalo do věkové kategorie 18-26 let.

Otázka č. 4 se týkala samotného problému chudoby. Otázka zjišťovala, zda se úředníci potýkají s chudobou. Nejčastější odpovědí bylo „ano“. Ukázalo se, že se s chudobou potýká 74 % dotazovaných úředníků.

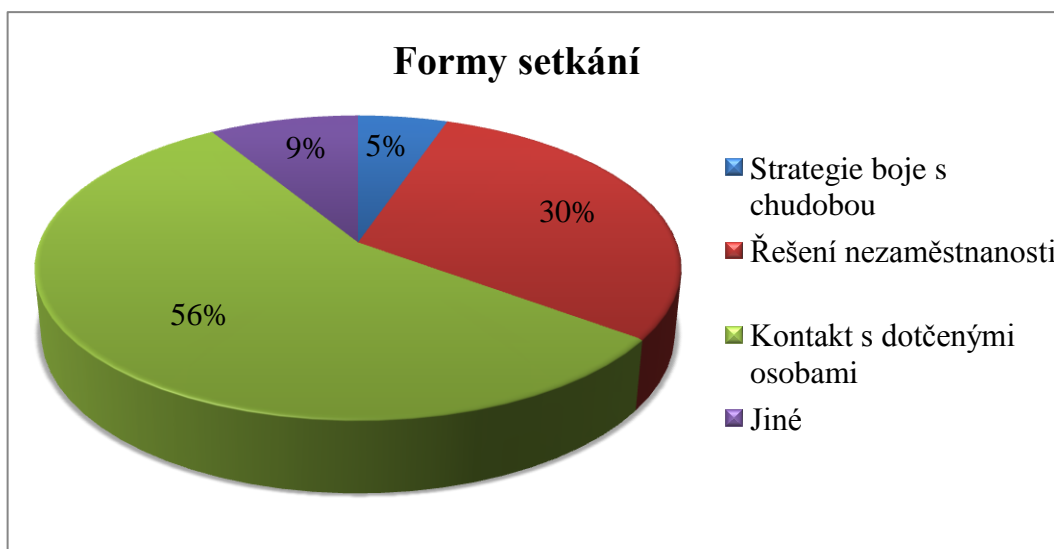
Graf č. 4 k otázce č. 4 - Setkali jste se ve své práci s tematikou v oblasti řešení chudoby?

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 5 byla uzavřená a navazovala na otázku č. 4. Otázka hledala odpověď zaměřenou na formu setkání s chudobou. Více, jak polovina zvolila při kontaktu s dotčenými osobami. 30 % dotazovaných při řešení nezaměstnanosti. 9 % vypsalo vlastní možnost a to při řešení sociální situace nebo při sociálním šetření.

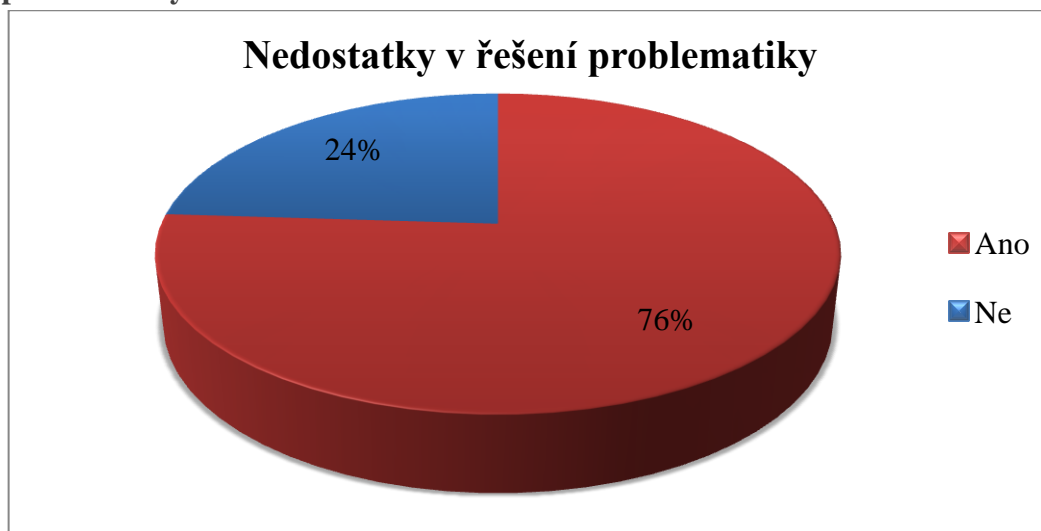
Graf č. 5 k otázce č. 5 - Pokud ano, tak v jaké formě?

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 6 byla uzavřena. Otázka měla zjistit, zda lze nalézt nějaké nedostatky v oblasti řešení chudoby. Vybírat bylo možné pouze ze dvou odpovědí a to „ano“ či „ne“. Odpovědi byly zcela jednoznačné. 76 % dotazovaných odpovědělo „ano“.

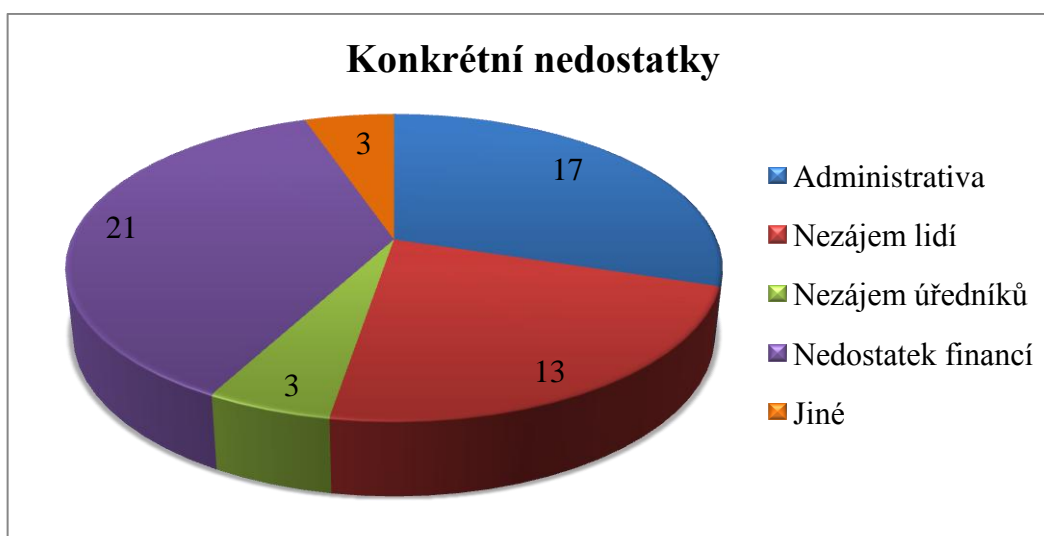
Graf č. 6 k otázce č. 6 - Vidíte nějaké nedostatky v oblasti řešení této problematiky?

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 7 byla uzavřena a zjišťovala konkrétní nedostatky, které brání v řešení chudoby. Na výběr bylo 5 odpovědí, přičemž do jedné mohli dotazovaní dopsat vlastní odpověď v případě, že ani jedna z odpovědí nebyla vyhovující. Zvolit bylo možné více odpovědí. Nejčastější odpovědí bylo nedostatek financí, dále administrativa či legislativa a nezájem ze strany občanů.

Graf č. 7 k otázce č. 7 - Pokud ano, tak jaké konkrétní nedostatky?

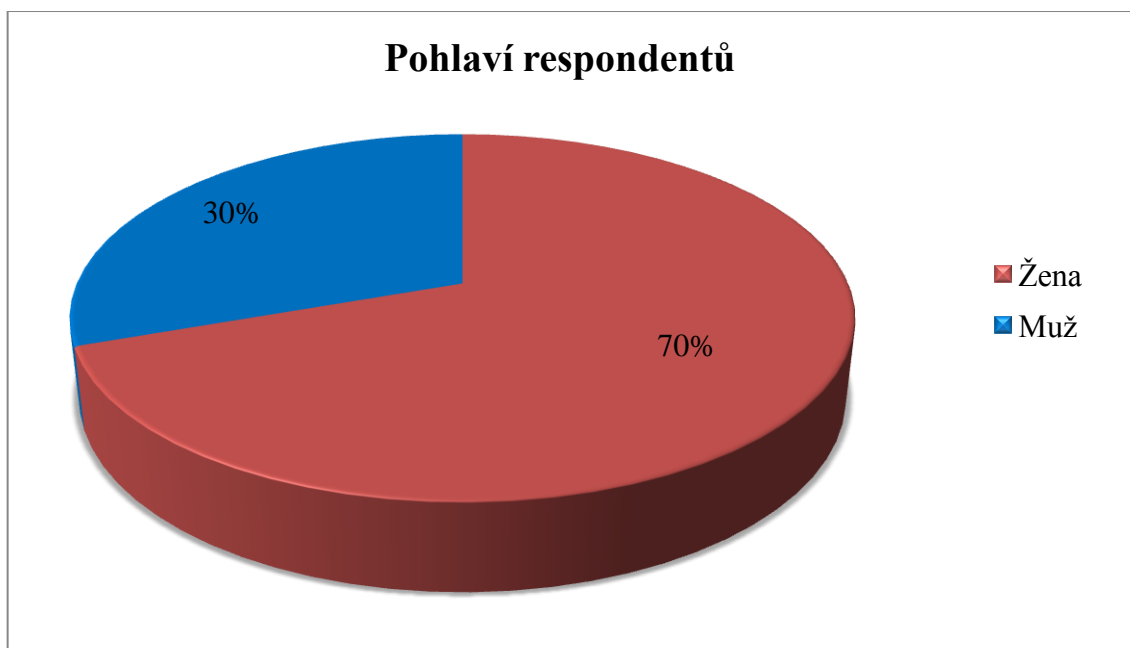

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky dotazníkového šetření - veřejnost

Otázka č. 1 byla uzavřená a identifikačního charakteru. Otázka měla zjistit pohlaví respondentů z řad veřejnosti. Respondenti mohli vybírat ze dvou možností. Výsledky z dotazníkové šetření jsou graficky zpracovány.

Graf č. 8 k otázce č. 1 - Jaké je vaše pohlaví?

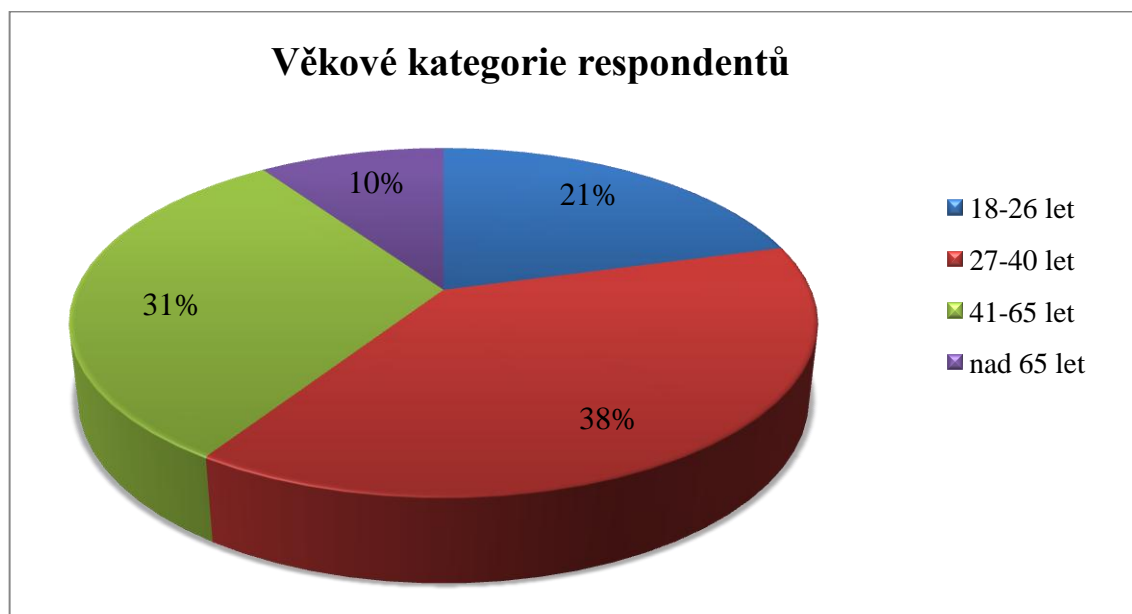

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 8 zobrazuje procentuální údaj o pohlaví respondentů. Na základě zjištěných dat z dotazníkového šetření vyplynulo, že z celkového počtu 125 respondentů dotazník vyplnilo 70 % tedy 87 žen a pouze 30 % tedy 38 mužů.

Otázka č. 2 byla uzavřená a identifikačního charakteru. Tato otázka měla zjistit, do jaké věkové kategorie respondenti spadají. Respondenti mohli vybírat ze čtyř možností. Výsledky jsou přepsány do grafu.

Graf č. 9 k otázce č. 2 - Jaký je Váš věk?

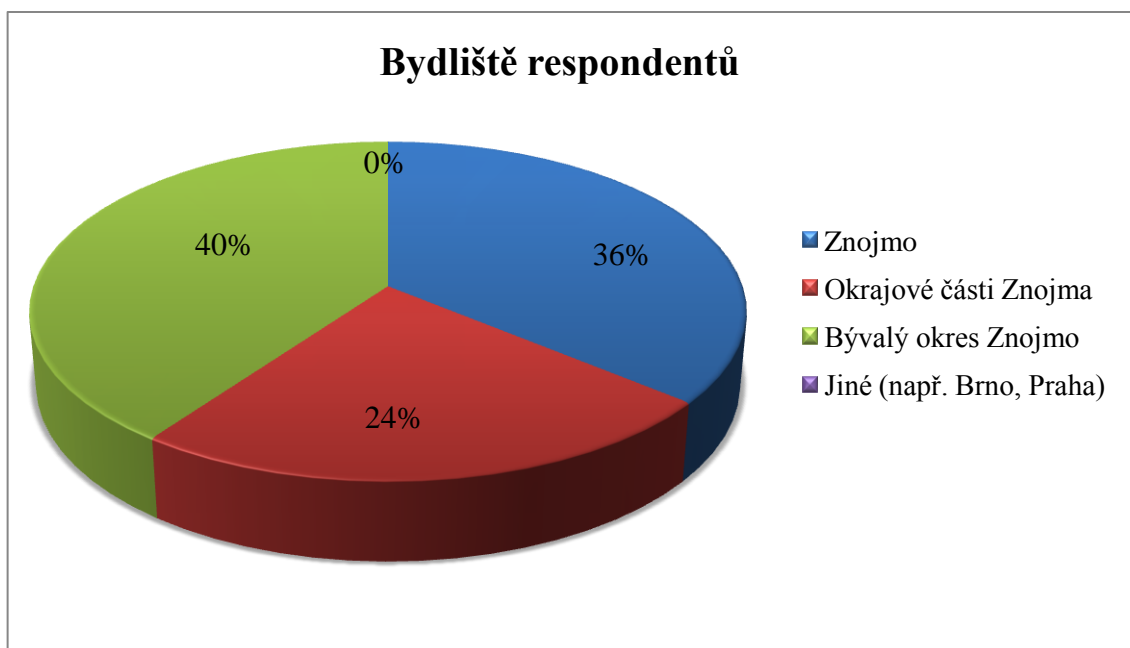

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 9 zobrazuje čtyři věkové kategorie respondentů. Na základě zjištěných dat z dotazníkového šetření vyplynulo, že z celkového počtu 125 respondentů spadalo 38% tedy 48 dotazovaných do věkové kategorie 27-40 let. Dále 31 % tedy 39 dotazovaných bylo z věkové kategorie 41-65 let. 21% tedy 26 dotazovaných bylo z věkové kategorie 18-26 let a pouhých 10 % tedy 12 dotazovaných bylo ve věku nad 65 let.

Otázka č. 3 byla polootevřená a měla zjistit bydliště dotazovaných. Respondenti mohli vybírat ze čtyř odpovědí, přičemž jedna byla otevřená, a sami mohli uvést jinou odpověď, než byla v možnostech. Výsledky této otázky jsou graficky zpracovány.

Graf č. 10 k otázce č. 3 - Uved'te prosím Vaše bydliště.

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 10 zachycuje odpovědi týkající se bydliště respondentů. Na základě zjištěných dat z dotazníkového šetření se ukázalo, že z celkového počtu 125 respondentů vyplnilo tento dotazník 40 % tedy 50 dotazovaných, bydlících v bývalém okrese Znojmo. 36 % tedy 45 dotazovaných bydlící přímo ve Znojmě, 24 % tedy 30 dotazovaných bydlící v okrajových částech Znojma, jako jsou např. Přímětice, Oblekovice, Načeratice apod. A žádný z dotazovaných nepocházel z jiného regionu než Znojmo. V takovém případě by stejně nebyl zahrnut do vzorku respondentů.

Otázka č. 4 patřila mezi uzavřené otázky a byla identifikačního charakteru. Tato otázka měla zjistit dosažené vzdělání respondentů. Vybírat bylo možné ze čtyř odpovědí. Získaná data jsou přepsaná do grafu.

Graf č. 11 k otázce č. 4 - Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

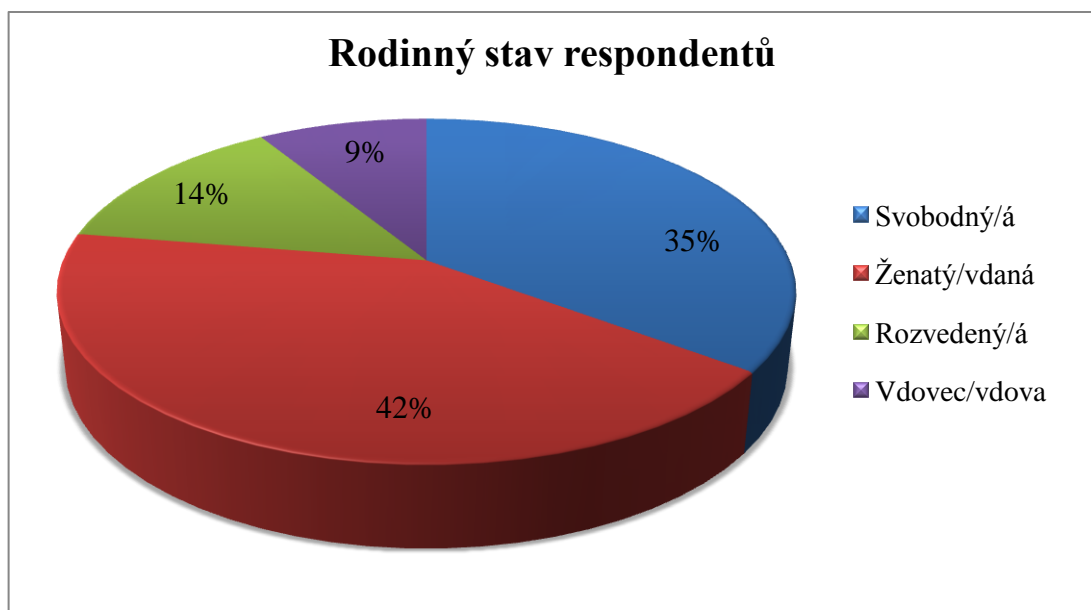

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 11 zobrazuje výsledky dosaženého vzdělání respondentů. Na základě zjištěných dat z dotazníkového šetření vyplynulo, že z celkového počtu 125 respondentů dotazník vyplnilo 37 % tedy 46 dotazovaných se středoškolským vzděláním bez maturity. Dále 30 % tedy 37 dotazovaných ztrhlo středoškolské vzdělání s maturitou. 19 % tedy 24 dotazovaných uvedlo vysokoškolské vzdělání a 14 % tedy 18 dotazovaných základní vzdělání.

Otázka č. 5 patřila mezi uzavřené otázky a zjišťovala informace týkající se rodinného stavu respondentů. Respondenti mohli vybírat ze čtyř odpovědí. Výsledky této otázky jsou graficky zpracovány.

Graf č. 12 k otázce č. 5 - Jaký je Váš rodinný stav?

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 12 zachycuje výsledky týkající se rodinného stavu respondentů. Dle zjištěných dat z dotazníkového šetření se ukázalo, že necelou polovinu tvořili respondenti, kteří žijí v manželství. Dále svobodných bylo 35 % tedy 44 dotazovaných. 14 % tedy 17 dotazovaných bylo rozvedených a pouhých 9 % z 11 dotazovaných bylo vdovcem či vdovou.

Otázka č. 6 byla otevřená a zjišťovala počet osob v domácnosti. Respondenti vyplňovali počet dospělých osob a počet dětí do 18 let. Výsledky jsou zpracovány v přehledné tabulce.

Tabulka č. 3 k otázce č. 6 - Počet osob v domácnosti?

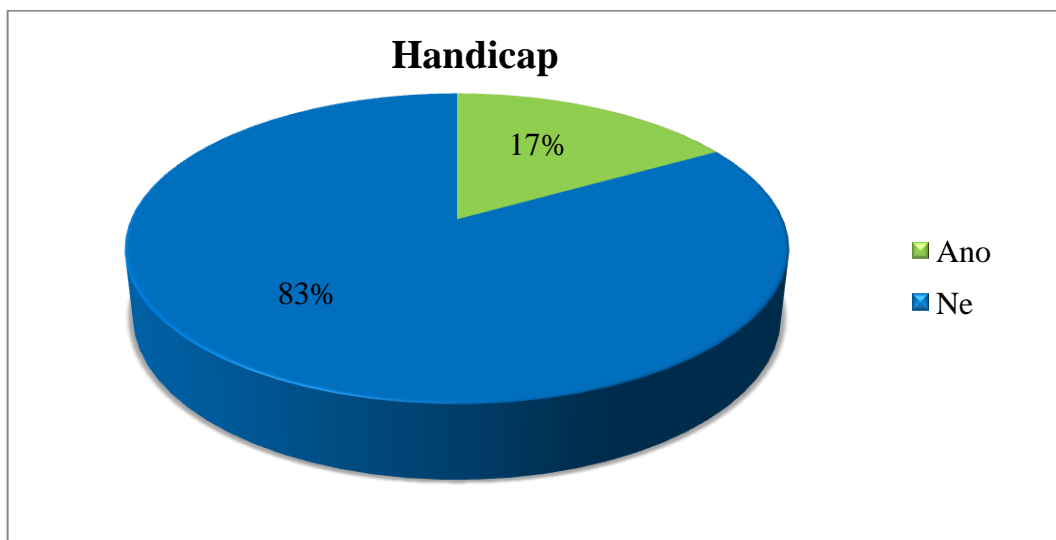
Počet osob v domácnosti	Počet odpovědí respondentů
1 dospělá osoba + žádné dítě	9
1 dospělá osoba + 1 dítě	7
1 dospělá osoba + 2 děti	6
2 dospělé osoby + žádné dítě	31
2 dospělé osoby + 1 dítě	14
2 dospělé osoby + 2 děti	20
2 dospělé osoby + 3 děti	4
3 dospělé osoby + 0 dítě	8
3 dospělé osoby + 1 dítě	4
3 dospělé osoby + 2 děti	5
4 dospělé osoby + žádné dítě	10
4 dospělé osoby + 1 dítě	2
4 dospělé osoby + 2 děti	1
více než 7 členů v domácnosti	4

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 13 zachycuje výsledky týkající se počtu osob v domácnosti. Nejčastější odpovědí bylo, že v domácnosti žijí pouze dvě dospělé osoby. Tuto odpověď sdělilo 31 dotazovaných z celkového počtu 125 respondentů. 20 dotazovaných uvedlo, že jich domácnost tvoří dvě dospělé osoby a 2 děti do 18 let. 14 dotazovaných zmínilo, že se jejich rodina skládá ze dvou dospělých osob a jednoho dítěte. Další častou odpovědí bylo, že domácnost tvoří 4 dospělé osoby. Šetření také ukázalo, že v rodinách žije i 7 osob.

Otázka č. 7 byla uzavřená a měla zjistit informace týkající se handicapu respondentů. Vybírat bylo možné ze dvou odpovědí „ano“ či „ne“. Odpovědi jsou zachyceny v grafu.

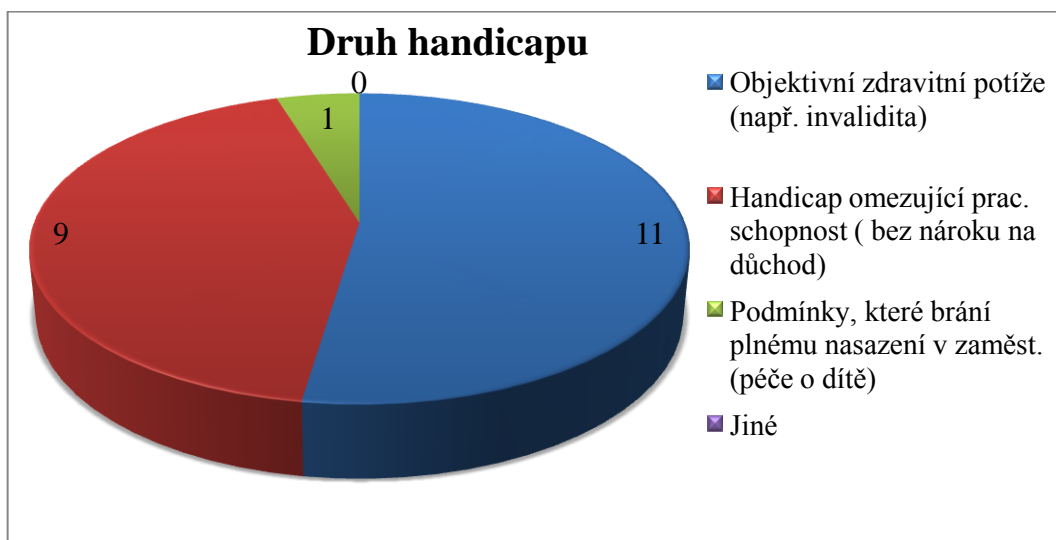
Graf č. 13 k otázce č. 7 - Máte nějaký handicap?

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 14 zobrazuje výsledky týkající se handicapu dotazovaných respondentů. Na základě zjištěných dat z dotazníkového šetření vyplynulo, že z celkového počtu 125 respondentů odpovědělo „ne“ většina dotazovaných. To znamená, že žádný handicap nemají. „ano“ odpovědělo 17 % tedy 21 dotazovaných, kteří se s hancapem potýkají.

Graf č. 14 k otázce č. 8 - Pokud ano, tak jaký je Váš handicap?

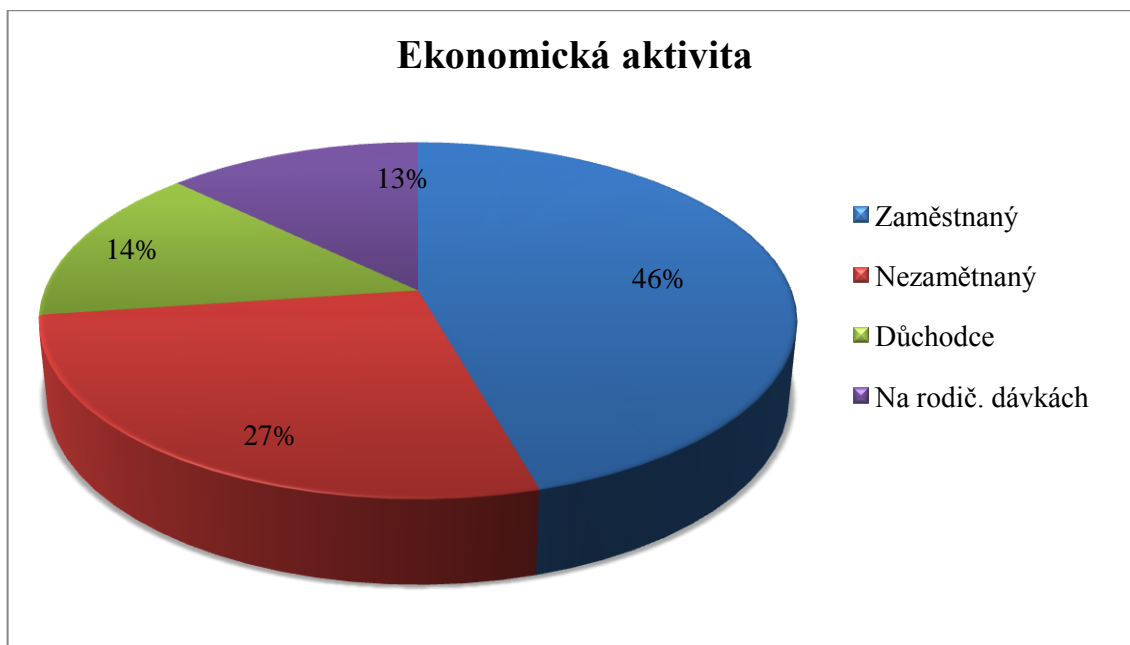

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 14 zobrazuje druhy handicapu. Nejčastější odpovězeno objektivní zdravotní potíže.

Otázka č. 9 byla také uzavřená a zjišťovala ekonomickou aktivitu dotazovaných respondentů. Vybírat bylo možné ze čtyř odpovědí. A výsledky jsou přepsány do grafu.

Graf č. 15 k otázce č. 9 - Jaký je Váš stav týkající se ekonomické aktivity?

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 16 zachycuje výsledky týkající se ekonomické aktivity respondentů. Na základě zjištěných dat z dotazníkového šetření vyplynulo, že z celkového počtu 125 respondentů byla méně jak polovina z dotazovaných zaměstnaná. 27 % dotazovaných patřilo mezi nezaměstnané. Dále 14 % respondentů spadalo mezi důchodce a 13 % z dotazovaných bylo na rodičovských dávkách.

Otázky č. 10 a 11 byly otevřené a zjišťovaly u zaměstnaných jejich povolání a u nezaměstnaných jejich původní nebo hledané zaměstnání. Výsledky jsou zachyceny v přehledných tabulkách.

Tabulka č. 4 k otázce č. 10 - Pokud jste zaměstnaný, uveďte prosím oblast povolání?

Zaměstnání respondentů	Počet odpovědí respondentů
Sociální oblast	11
Uklízečka	6
Obchod	4
Dělník/ dělnice	4
Kadeřnice	3
Veřejná správa	2
Administrativa	2
Zemědělství, lesnictví	3
Zdravotnictví	3
Kuchař, kuchařka	2
Servírka	2

Zdroj: vlastní práce

V tabulce č. 4 jsou zpracovány nejčastěji jmenovaná povolání v dotazníkovém šetření. Další povolání byla vypsána jedenkrát např. skladník, manager, učitel, živnostník, inženýr, poštačka, elektrikář, řidič. Za oblast povolání bylo označeno bankovníctví, masérství, cestovní ruch, justice, chemie.

Tabulka č. 5 k otázce č. 11 - Pokud jste nezaměstnaný, uveďte prosím původní nebo hledané zaměstnání.

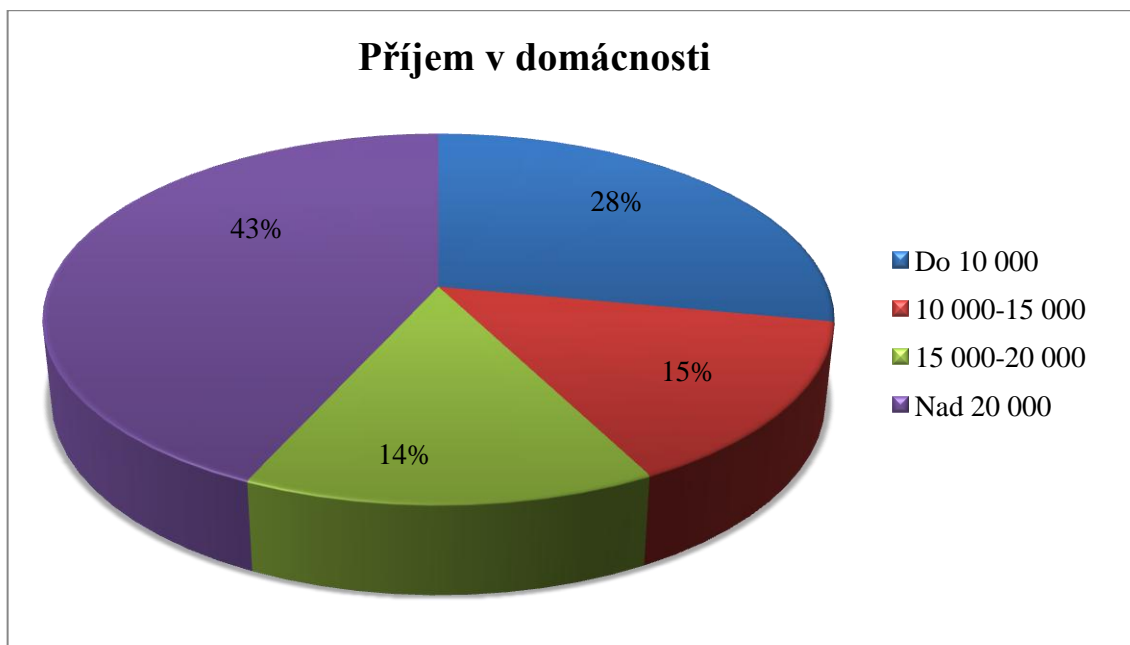
Původní či hledané zaměstnání	Počet odpovědí respondentů
Dělník/dělnice	5
Zedník	3
Prodavač/ prodavačka	3
Číšnice	3
Tesař	2
Sezónní práce	2
Zdravotnictví	2

Zdroj: vlastní práce

Do tabulky č. 5 jsou přepsány nejčastější odpovědi respondentů týkající se původního nebo hledaného zaměstnání. Další zaměstnání byly hlídač, sociální služby, řidič, veřejná správa, cukrářka, grafik, zeleň, stolař, administrativa, skladník, zahradník, výroba apod.

Otázka č. 12 byla uzavřená a zjišťovala příjem respondentů v jejich domácnosti. Vybírat bylo možné ze čtyř odpovědí. Výsledky jsou zachyceny v grafu.

Graf č. 16 k otázce č. 12 - Jaký je příjem ve Vaší domácnosti?

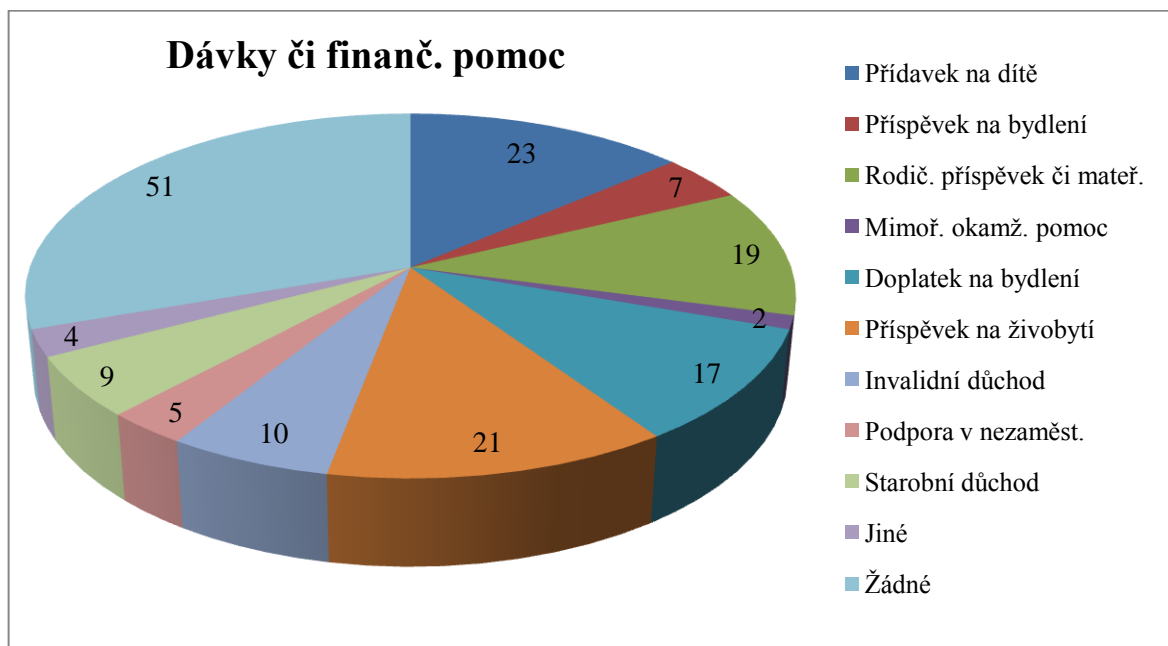

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 19 zobrazuje výsledky týkající se příjmu respondentů v jejich domácnosti. Na základě zjištěných dat z dotazníkového šetření vyplynulo, že z celkového počtu 125 respondentů mělo příjem nad 20 000 Kč celkem 43 %, tedy 54 dotazovaných. 28 % tedy 35 dotazovaných mělo příjem pouze do 10 000 Kč. Příjem mezi 10 000 Kč a 15 000 Kč mělo 15 % tedy 19 dotazovaných a zbylých 14 % tedy 17 dotazovaných mělo příjem mezi 15 000 Kč a 20 000 Kč.

Otázka č. 13 patřila mezi polootevřené otázky a zjišťovala informace týkající se pobíraných dávek či finanční podpory od státu. Vybírat bylo možné z jedenácti odpovědí, přičemž do jedné mohli dopsat vlastní odpověď v případě, že žádná z možných odpovědí nebyla vyhovující. Výsledky jsou graficky zpracovány.

Graf č. 17 k otázce č. 13 - Jaké dávky nebo finanční podporu od státu pobíráte?

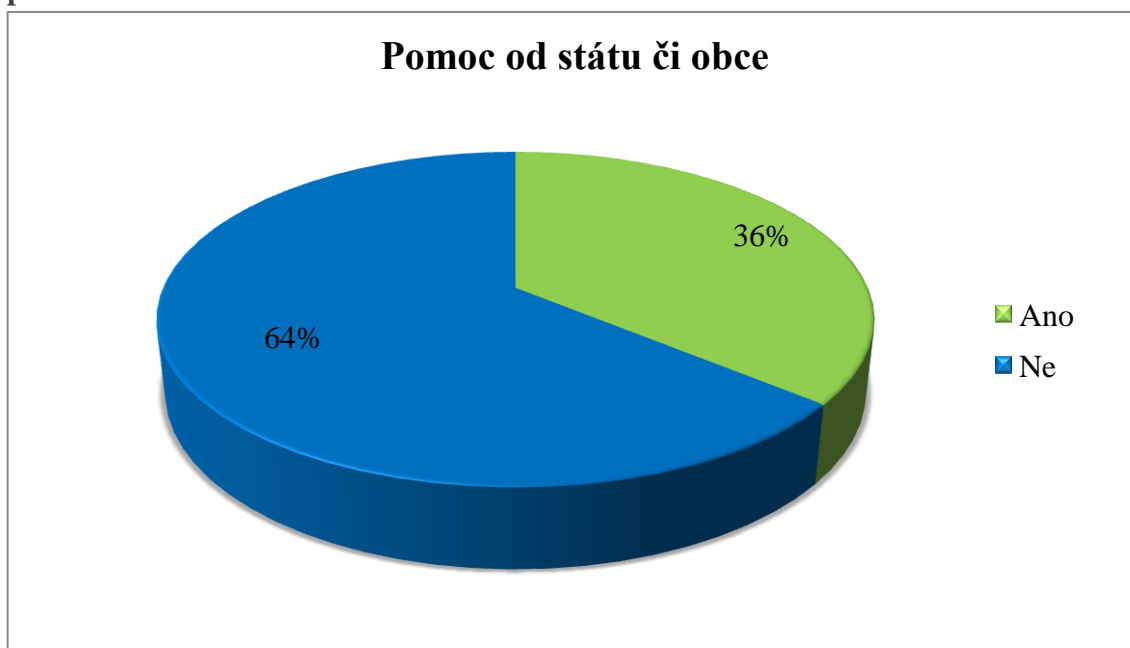

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu č. 20 jsou zachyceny výsledky týkající se dávek či finanční podpory, které poskytuje stát občanům. Počty odpovědí se liší s celkovým počtem dotazovaných, jelikož respondenti mohli zvolit více odpovědí. Dle zjištěných dat z dotazníkového šetření byly žádné dávky označeny v 51 odpovědích. Mezi nejčastěji pobírané dávky patří přídavek na dítě, který byl zvolen ve 23 odpovědích. Příspěvek na živobytí označili dotazovaní ve 21 odpovědích. Rodičovský příspěvek či mateřskou zvolili dotazovaní v 19 odpovědích. Mezi další časté pobírané dávky patří doplatek na bydlení, který byl zvolen v 17 odpovědích. Mezi další vyplácené dávky či finanční podporu patří invalidní či starobní důchod, příspěvek na bydlení, podpora v nezaměstnanosti apod.

Otázka č. 14 byla uzavřená a informační. Tato otázka měla zjistit, zda mají respondenti pocit, že jim stát/ obec pomáhá či by mohl pomoci. Vybírat bylo možné ze dvou odpovědí, tedy „ano“ či „ne“. Výsledky jsou přepsány do grafu.

Graf č. 18 k otázce č. 14 - Máte pocit, že Vám stát/obec pomáhá, či by mohl/a pomoci v tíživé sociální situaci?

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 21 zobrazuje výsledky odpovědí na otázku č. 14. Na základě zjištěných dat z dotazníkového šetření vyplynulo, že z celkového počtu 125 respondentů odpověděla více jak polovina dotazovaných odpovědí „ne“ a 36 % dotazovaných odpovědělo „ano“. Z odpovědí vzešlo, že občané nemají pocit, že by jim stát/obec pomáhal/a či mohl/a pomoci.

Otázky č. 15 a 16. byly otevřené a umožnily dotazovaným zdůvodnit jejich odpověď na předchozí otázku, která se týkala názoru respondentů na pomoc od stát či obec. Odůvodněné odpovědi jsou zachyceny v grafu.

Tabulka č. 6 k otázce č. 15 - Pokud ano, tak jak?

Odůvodněné odpovědi	Počet odpovědí
Sociální dávky	16
Sociální služby	9
Dávky v hmotné nouzi	4
Veřejně prospěšné práce	3
Sleva na dani	3
Žádná odpověď	10

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce č. 6 jsem přepsány nejčastější druhy pomoci poskytované osobám potýkající se chudobou. 16 respondentů považuje za pomoc sociální dávky, 9 respondentů sociální služby. 10 z dotazovaných nevedlo žádnou odpověď.

Tabulka č. 7 k otázce č. 16 - Pokud ne, zkuste prosím odpověď krátce zdůvodnit.

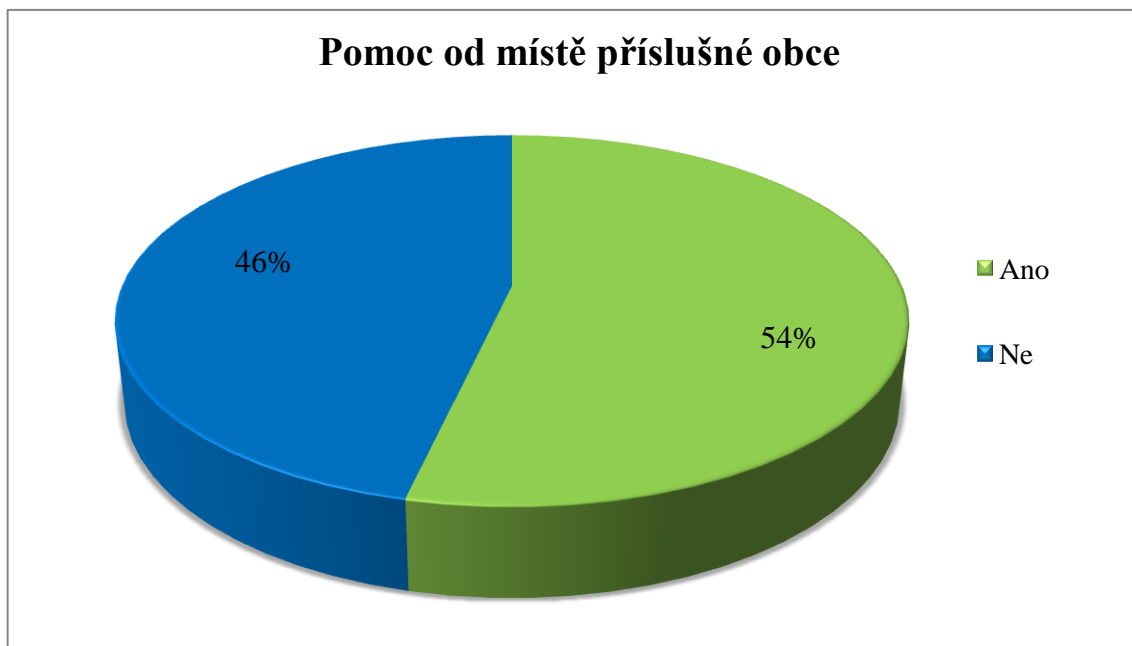
Zdůvodněné odpovědi	Počet odpovědí
Žádný nárok na pomoc	7
Není třeba pomoci	7
Malá pomoc rodinám s dětmi	6
Nedostatek financí	5
Špatná politika	4
Dostačující příjmy, nízká hranice ŽM	4
Přispívá nepotřebným	4
Nevhodné chování ze stran úředníků	3
Nedostatečná efektivita poskytované pomoci	2
Špatná informovanost na úřadech	2
Žádná odpověď	36

Zdroj: vlastní práce

V tabulce č. 7 jsou odůvodněné odpovědi na otázku č. 16. Nejčastější odpovědi byly žádný nárok na pomoc a není třeba pomoci. 6 odpovědí se týkalo malé pomoci rodinám. Dále 36 respondentů žádnou odpověď nevedlo.

Otázka č. 17 patřila mezi uzavřené otázky a měla zjistit, jestli občané vědí o tom, že jim v tíživé sociální situaci pomáhá místě příslušná obec. Vybírat bylo možné ze dvou odpovědí „ano“ či „ne“. Získané informace jsou přepsány do grafu.

Graf č. 19 k otázce č. 17 - Víte, že v sociálně tíživé situaci pomáhá občanům místě příslušná obec?

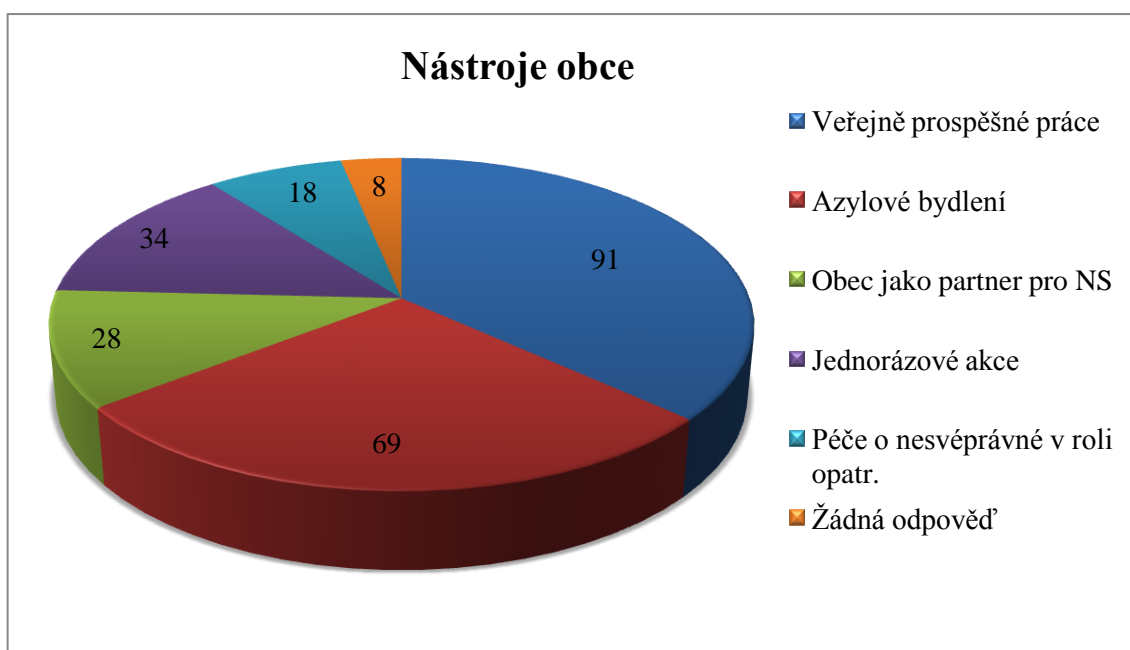

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 24 znázorňuje výsledky odpovědí týkající se povědomí občanů o pomoci od místě příslušné obce. Dle zjištěných dat z dotazníkového šetření vyplynulo, že z celkového počtu 125 respondentů odpověděla více jak polovina dotazovaných občanů „ano“ a 46 % dotazovaných označilo odpověď „ne“.

Otázka č. 18 byla polootevřená. Respondenti mohli vybírat ze šesti odpovědí, přičemž do jedné mohli dopsat vlastní odpověď v případě, že žádná z možných odpovědí nebyla vyhovující. Tato otázka se zabývala tím, jestli dotazovaní občané už někdy slyšeli o nástrojích obcí, které obce užívají a pomáhají jimi občanům v tíživé sociální situaci. Odpovědi jsou graficky zpracovány.

Graf č. 20 k otázce č. 18 - Slyšeli jste někdy o nástrojích obce, které užívají právě v této oblasti?

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu č. 25 jsou zaznamenány odpovědi na otázku, zda dotazovaní vědí o nástrojích obce, které umožní pomoc občanům v jejich tíživé sociální situaci. Počty odpovědí se liší s celkovým počtem dotazovaných, jelikož respondenti mohli zvolit více odpovědí. Na základě zjištěných dat z dotazníkového šetření vyplynulo, že mezi nejčastěji zvolené odpovědi patří veřejně prospěšné práce, které byly vybrány celkem v 91 odpovědích. Druhou nejčastěji zvolenou odpovědí bylo azylové bydlení, které bylo zvoleno celkem 69 krát. Dotazovaní dále slyšeli o jednorázových akcích, které byly označeny celkem v 34 odpovědích. Odpověď obec jako partner pro neziskový sektor byla vybrána celkem 28 krát a odpověď péče o nesvéprávné v roli opatrovníka 18 krát. Šetření také ukázalo, že jsou i tací, kteří těchto nástrojích neslyšeli. Tato odpověď byla označena v 8 případech.

4.3 Návrhy, plynoucí ze závěrů dotazníkového šetření

Praktickou část práce tvořilo dotazníkové šetření a na základě získaných dat bylo hlavním cílem vypracovat návrh zlepšení týkající zkvalitnění výstupů veřejné správy vůči občanům, kteří se potýkají s následky chudoby. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že se v regionu Znojmo lidé potýkají s chudobou. A 64 % z dotazovaných nemá pocit, že by jim město v tíživé sociální situaci pomáhalo.

Prvotní myšlenkou návrhu zlepšení bylo otevření sociálního šatníku, který by určitě přivítaly nejen sociálně slabé rodiny s dětmi, občané v hmotné nouzi, ale i ostatní občané regionu Znojmo. Po zhodnocení situace ve Znojmě bylo zjištěno, že tady obchod na podobném principu funguje. Jedná se o charitní bazar Baltazar, který provozuje společnost SANSIMON, s.r.o., která byla založena Diecézní charitou Brno. Tento charitní bazar se nachází na Divišově náměstí 9 ve Znojmě. Za hlavní nedostatek bylo pojmenováno především jeho špatné prezentování vůči veřejnosti a především dárců. Ohledně konkrétním informacím byla kontaktována vedoucí bazaru, která ovšem byla velice neochotná. Nepodařily se zjistit žádné informace, ani informace týkající se samotného chodu charitní bazaru. Jeden z e-mailů byl přidán do příloh.

Obrázek č. 5 - Výloha charitního bazaru Baltazar před navrhovanou změnou

Zdroj: Facebook, ©2015

➤ Návrh č. 2

Druhý návrh zlepšení se vztahuje na komunikace charitního bazaru s občany. Tento bazar má založené pouze facebookové stránky. Určitě to není na škodu, jelikož spousta lidí vlastní tyto stránky, ale jsou pouze pro určitou skupinu lidí. Proto je navrženo vytvoření vlastních webových stránek. Na těchto stránkách by mohly být také zveřejněné veškeré informace týkající se bazaru. Dále je navrženo vytvoření plakátu¹², díky kterému aby se tento bazar dostal lépe do podvědomí lidí. Plakát by byl umístěn do veřejných prostor např. nádraží, úřadů či na informační panely, sloupy ve městě apod.

Obrázek č. 7 - Facebookové stránky charitního bazaru Baltazar

Zdroj: Facebook, ©2015

➤ Návrh č. 3

Dalším návrhem pro zkvalitnění výstupů veřejné správy by mohly být kampaně realizované městem Znojmo. Práce navrhuje uskutečnění například jednorázových akcí pro chudé, při kterých by se mohly promítat filmy či příběhy s touto tematikou. Dále by mohla proběhnout krátká přednáška, díky které by mohli být lidé informováni o případných možnostech dočasného řešení problému. Popřípadě by mohla proběhnout beseda na dané téma, při které by si zúčastnění mohli vyměnit svoje zkušenosti apod. Dále je navrženo všem přítomným nabízet guláš či nějakou polévku, káva nebo jiný nápoj podle období konání akce. S realizací těchto akcí by mohla být využita pomoc SVŠE Znojmo, která spolupracuje s městem. Například studenti v rámci praxe či dobrovolníci by mohli být nápomocni při přípravě a samotného dění kampaně.

¹² Dle kalkulace nákladů na plakát velikosti A5 se dá ve Znojmě pořídit jeden výtisk za 1 Kč bez DPH při objednání 4 000 ks nebo plakát o velikosti A4 za 2 Kč bez DPH při vtištění 2 000 kusů. (Reklama Joura)

5 ZÁVĚR

Bakalářská práce se věnovala tématice veřejné správy se zaměřením na pomoc orgánů státní správy a samosprávy poskytovanou sociálně slabým občanům. Na počátku práce bylo stanoveno několik cílů. V úvodu byla definována výzkumná otázka, která hledala odpověď na to, zda jsou si klienti vědomi pomoci ze strany samosprávy a zda by nešla tato pomoc zkvalitnit. Na základě rešerše dostupných zdrojů a deskripce odborné literatury byl vytvořen teoretický podklad, ve kterém byly definovány stěžejní pojmy z veřejné správy.

Následně bylo vypracováno dotazníkové šetření. První dotazník byl navrhnut pro úředníky státní správy a samosprávy. Respondenty druhého dotazníku byla široká veřejnost regionu Znojmo, ale i neziskový sektor. Na základě poznatků plynoucích z vyhodnocení dotazníků byly vypracovány návrhy na zkvalitnění výstupů veřejné správy vůči občanům, kteří se potýkají s následky chudoby právě ve zkoumaném regionu. Zásadním problémem je fakt, že klienti nemají pocit, že by jim jistým způsobem orgány veřejné správy pomáhaly.

Navrhnuty byly celkem tři návrhy na zlepšení výstupů veřejné správy vůči klientům. Návrhy, které byly nastíněny, jsou jen čistě teoretické. První návrh se týkal charitního bazaru Baltazar, přesněji řečeno prezentace bazaru. Návrh se vztahoval na přeměnu koncepce celého prodeje. Dílčí změny se týkaly výlohy, aby bylo na první pohled jasné, že jedná o charitní bazar, který z prodeje přispívá zdravotně postiženým osobám. Nastíněny by mohly být ještě další návrhy v rámci spolupráce s městem Znojmo, avšak nebyly sděleny potřebné informace od vedení bazaru.

Další návrh se týkal také bazaru Baltazar, konkrétně jeho komunikace s veřejností. Charitní bazar měl založenou pouze facebookové stránky, a proto dalším návrhem bylo vytvoření webových stránek. Jelikož webové stránky by byly určitě dostupné širšímu okruhu občanů. Dále je navrženo vytvoření plakátu, proto aby se tento bazar dostal do podvědomí lidí. Plakát by mohl být umístěn do veřejných prostor, na informační panely, sloupce apod.

Posledním návrhem na zkvalitnění výstupů veřejné správy by mohly být kampaně, realizované městem Znojmem. Práce navrhla konání například jednorázových akcí pro chudé, při kterých by se mohly promítat filmy či příběhy s touto tematikou. Dále by mohla proběhnout krátká přednáška, díky které by občané získali informování o případných

možnostech dočasného řešení problému. Popřípadě by mohla proběhnout beseda na dané téma, při které by si zúčastnění mohli vyměnit svoje zkušenosti apod. Dále je navrženo všem přítomným nabízet guláš či nějakou polévku, káva nebo jiný nápoj podle období konání akce. S realizací těchto akcí by mohla být využita pomoc SVŠE Znojmo, která spolupracuje s městem. Například studenti v rámci praxe či dobrovolníci by mohli být nápomocni při přípravě a samotného dění kampaně.

Práce na tomto tématu byla překvapující z mnoha důvodů a to především zjištěním, že lidský faktor hraje důležitou roli a lidé ne vždy sdílí ochotu pomoci. I přesto, že se něco v neziskovém sektoru či samosprávě udělá, ne vždy to přinese pozitivní výsledky, když lidský faktor chybí. Toto tvrzení vzešlo na základě zkušeností při získávání informací pro další postup v této práci.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

6.1 Literatura

BALÍK, Stanislav, 2009. Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky. 1. vyd. Praha: Grada Publishing. 256 s. ISBN 978-80-247-6984-4.

ČMEJREK, Jaroslav a kol., 2010. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 1. vyd. Praha: Grada Publishing. 240 s. ISBN 978-80-247-3061-5.

HEGER, Vladimír, 2012. Komunikace ve veřejné správě. 1. vyd. Praha: Grada Publishing. 256 s. ISBN 978-80-2473779-9.

HORIZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír, 2008. Základy organizace veřejné správy v ČR. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk. 234 s. ISBN 978-807380-096-3.

KÁŇA, Pavel, 2007. Základy veřejné správy. 2. přepracované a doplněné vyd. Ostrava: MONTANEX. 375 s. ISBN 978-80-7225-244-2.

KOUBEK, Josef, 2007. Řízení lidských zdrojů: Základy moderní personalistiky. 4. rozšířené a doplněné vyd. Praha: Management Press. 399 s. ISBN 978-80-7261-168-3.

KREBS, Vojtěch a kol., 2010. Sociální politika. 5. přepracované a aktualizované vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR. 544 s. ISBN 978-80-7357-585-4.

MUSIL, Libor, HUBÍKOVÁ, Olga a HAVLÍKOVÁ, Jana, 2014. Sociální práce s lidmi s hmotnou nouzí. Sociální práce Sociální praca. Brno: ASVSP. roč. 14, č. 2, 71-86 s. ISSN 1213-168-3.

OPLETALOVÁ, Alena a SVOBODA, Ivo, 2007. Veřejná správa a finance. 1. vyd. Ostrava: Key Publishing. 106 s. ISBN 978-80-87071-33-5.

PETRÁŠEK, Josef, 2007. Sociální politika. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha. 120 s. ISBN 978-80-86723-41-9.

POMAHAČ, Richard a kol., 2013. Veřejná správa. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. 335 s. ISBN 978-80-7400-447-6.

POMAHAČ, Richard a VIDLÁKOVÁ, Olga, 2002. Veřejná správa. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. 290 s. ISBN 80-7179-748-0.

PRŮCHA, Petr a SCHELLE, Karel, 1995. Základy místní správy. 1. Vyd. Brno: IURIDICA BRUNENSIS. 189 s. ISBN 80-85964-00-7.

PRŮŠA, Ladislav, 2007. Ekonomie sociálních služeb. 2. aktualizované a rozšířené vyd. Praha: ASPI. 180 s. ISBN 978-80-7357-255-6.

RYŠAVÝ, Ivan, 2012. Do veřejné služby stát pošle více lidí. Co to přinese obcím? Moderní obec. roč. 18, č. 1, s. 32-33. ISSN 1211-0507.

SCHELLE, Karel a kol., 2009. Dějiny české veřejné správy. Plzeň: Aleš Čeněk. 314 s. ISBN: 978-807380-203-5.

TOMEŠ, Igor a kol., 2002. Sociální správa. 1. vyd. Praha: Portál. 304 s. ISBN 80-7178-560-1.

TOMEŠ, Igor a kol., 2009. Sociální správa: Úvod do teorie a praxe. 2. rozšířené a přepracované vyd. Praha: Portál. 304 s. ISBN 978-807367-483-0.

WILDMANOVÁ, Mirka, 2005. Sociální politika. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita Brno. 128 s. ISBN 80-210-3657-5.

WILDMANOVÁ, Mirka, 2005. Základy sociální politiky. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita Brno. 128 s. ISBN 80-210-3652-4.

6.2 Internetové zdroje

ADMIN, 26. 11. 2014. Venku přenocovala desítka lidí. In: *Znoj-tyden.cz* [online]. [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <http://www.znoj-tyden.cz/venku-prenocovala-desitka-lidi/>

BERÁNKOVÁ, Kateřina, 25. 11. 2014. ÚP ČR pomáhá krajům, obcím i firmám. In: *Denik.obce.cz* [online]. [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6677301&ht=ve%F8ejn%EC+prosp%EC%9An%E9+pr%E1ce>

BUSINESSINFO, ©1997-2014. Přehled zákonů. *BusinessInfo.cz*. [online]. [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/legislativa-pravo/prehled-zakonu.html>

CENTRUM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB ZNOJMO, ©2013. Azylový dům. *Cssznojmo.ic.cz* [online]. [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://cssznojmo.ic.cz/novy/sluzba1.php>

CZECH NEW AGENCY, 14. 05. 2014. MfD: One of five working Czechs lives in poverty. In: *Praguepost.com* [online]. [cit. 2014-12-04]. Dostupné z: <http://praguepost.com/economy/39027-mfd-one-in-five-working-czechs-lives-in-poverty>

ČLK, ©2011. Česká lékařská komora. *Lkcr.cz* [online]. [cit. 2014-12-04]. Dostupné z: <http://www.lkcr.cz/clk-2.html>

ČSSZ, ©2008. Okresní správa sociálního zabezpečení Znojmo. *Cssz.cz* [online]. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/kontakty/krajska-a-okresni-pracoviste/jihomoravsky-kraj/ossz-znojmo.htm>

ČSÚ, ©2013. Charakteristika okresu Znojmo. *Czso.cz* [online]. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xb/charakteristika_okresu_znojmo

ČSÚ, ©2013. Veřejná databáze: Vyplácené dávky SSP podle druhu dávek v okresech. *Vdb.czso.cz* [online]. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?childsel0=1&cislotab=SZB0080PU_OK&kapitola_id=16&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&childsel0=1&cas_1_29=2013

ČT 24, 01. 02. 2015. Opatrovnictví je pro obce tíživé břímě- nemají lidi ani peníze. In: *Ceskatelevize.cz* [online]. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/300253-opatrovnictvi-je-pro-obce-tizive-brime-nemaji-lidi-ani-penize/>

ČT Brno, 28. 12. 2011. Dávky začnou od ledna vyplácet úřady práce. In: *Ceskatelevize.cz* [online]. [cit. 2014-11-17]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/zpravodajstvi-brno/zpravy/158385-davky-zacnou-od-ledna-vyplacet-urady-prace/>

ČT, 29. 11. 2012. I vysílání: Chudoba cti netratí. In: *Ceskatelevize.cz* [online]. [cit. 2014-10-19]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10448541325-chudoba-cti-netrati>

ČTK, 04. 02. 2014. Chudoba a sociální vyloučení hrozí v Česku 1,5 miliónu lidí. In: *Novinky.cz* [online]. [cit. 2014-12-04]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/ekonomika/326640-chudoba-a-socialni-vyloucení-hrozi-v-cesku-1-5-milionu-lidi.html>

DOSTÁL, Vratislav, 26. 04. 2010. Eurostat: Čechů pod hranicí chudoby je už milion. In: *Denikreferendum.cz* [online]. [cit. 2014-10-14]. Dostupné z: <http://denikreferendum.cz/clanek/3160-eurostat-cechu-pod-hranici-chudoby-je-uz-milion>

INTEGROVANÝ PORÁTL MPSV- ÚŘAD PRÁCE ČR, ©2002-2014. Kontaktní pracoviště Znojmo. *Portal.mpsv.cz* [online]. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/kop/znojmo>

INTEGROVANÝ PORTÁL MPSV, ©2015. Příspěvek na bydlení. *Portal.mpsv.cz* [online]. [cit. 2015-03-21]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/soc/ssp/obcane/prisp_na_bydleni

JURISTIC, ©1999. Samostatná a přenesená působnost. *Spravni.juristic.cz* [online]. [cit. 2014-12-04]. Dostupné z: <http://spravni.juristic.cz/154292/clanek/spravni2.html>

KALMUS, Jaromír, 28. 05. 2014. Český statistický úřad: Životní podmínky českých domácností. In: *Czso.cz* [online]. [cit. 2014-12-04]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/zivotni_podminky_ceskych_domacnosti_20140528

KONTAKTNÍ CENTRUM NETOPEER ZNOJMO, ©1995-2015. O nás: Základní informace o zařízení. *Znojmo.podaneruce.cz* [online]. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://znojmo.podaneruce.cz/sluzby/>

KOTÁBOVÁ, Marta, 10. 12. 2007. Charakteristika regionu Znojmo. *Znojmcity.cz* [online]. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: http://www.znojmcity.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=19341&id_dokumenty=2449

MĚSTA A OBCE ONLINE, ©1996-2014. Znojmo. *Mesta.obce.cz* [online]. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: <http://mesta.obce.cz/vyhledat2.asp?okres=3713>

MPSV, ©2009. Pomoc v hmotné nouzi: příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení. *Mpsv.cz* [online]. [cit. 2014-10-20]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/5#d>

MPSV, ©2009. Státní sociální podpora: Dávky státní sociální podpory. *Mpsv.cz* [online]. [cit. 2014-10-20]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/2>

MPSV, ©2010. Veřejně prospěšné práce versus veřejná služba. *Mpsv.cz* [online]. [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/8811>

MPSV, ©2013. Příjmy a životní úroveň: životní a existenční minimum. *Mpsv.cz* [online]. [cit. 2014-10-20]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/11852>

MPSV, ©2014. O ministerstvu práce a sociálních věcí. *Mpsv.cz* [online]. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/65>

MPSV, ©2015. Novinky MPSV: Změny v roce 2015. *Mpsv.cz* [online]. [cit. 2015-03-21]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/19956>

MV ČR, ©2015. Veřejná správa. *Mvcr.cz* [online]. [cit. 2014-11-27].
Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/>

NOC VENKU, ©2013. Noc venku Znojmo 2014. *Nocvenku.cz* [online]. [cit. 2015-03-16].
Dostupné z: <http://nocvenku.cz/znojmo/>

NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK, ©2013-2015. Osoby: Fyzické osoby.
Obcanskyzakonik.justice.cz [online]. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z:
<http://obcanskyzakonik.justice.cz/obecna-cast/osoby/>

OBLASTNÍ CHARITA ZNOJMO, ©2015. Oblastní charita Znojmo: Seznam zařízení.
Znojmo.charita.cz [online]. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://znojmo.charita.cz/oblastni-charita-znojmo/>

PLATFORMA SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ. ©2015. Co je sociální bydlení.
Socialnibydeni.org [online]. [cit. 2015-04-09].
Dostupné z: <http://socialnibydeni.org/cs/kdo-jsme-a-co- chceme-0>

PORTÁL VEŘEJNÉ SPRÁVY, ©2015. Podpora zaměstnanosti: Informace pro
zaměstnavatele vytvářející veřejně prospěšné práce. *Portal.gov.cz* [online]. [cit. 2015-03-11].
Dostupné z: <http://portal.gov.cz/portal/podnikani/situace/243/253/4929.html#obsah>

PORTÁL VEŘEJNÉ SPRÁVY, ©2015. Ztráta zaměstnání: Podpora v nezaměstnanosti.
Portal.gov.cz [online]. [cit. 2015-03-11]. Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/portal/obcan/situace/209/223/4767.html#obsah>

POSLANECKÁ SNĚMOVNA, ©1995-2013. Ústava České republiky. *Psp.cz* [online]. [cit. 2014-12-01].
Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>

REDAKCE CA, 22. 08. 2013. Veřejně prospěšné práce- pomoc pro nezaměstnané i obce. In:
Dotacni.info [online]. [cit. 2015-03-18].
Dostupné z: <http://www.dotacni.info/verejne-prospesne-prace-%E2%80%93-pomoc-pro-nezamestnane-i-komunitu/>

REKLAMA JOURA. Tisk a velkoplošný tisk. Reklamajoura.cz [online]. [cit. 2015-04-09].
Dostupné z: <http://www.reklamajoura.cz/tisk>

ROZVOJOVKA, ©2011. Rozvojová politika vyspělých zemí (OECD/ DAC). *Rozvojovka.cz*
[online]. [cit. 2014-10-26]. Dostupné z: <http://www.rozvojovka.cz/rozvojova-politika-vyspelych-zemi-oecd-dac>

SOCIÁLNÍ DÁVKY 2014, ©2014. Hmotná nouze 2014: Mimořádná okamžitá pomoc. *Socialni-davky-2014.eu*
[online]. [cit. 2014-10-20].
Dostupné z: <http://socialni-davky-2014.eu/hmotna-nouze-2014/>

SOCIÁLNÍ DÁVKY 2014, © 2014. Přídavky na děti 2014. *Socialni-davky.2014.eu* [online].
[cit. 2014-10-20]. Dostupné z: <http://socialni-davky-2014.eu/t/pridavky-na-dite/>

SOCIÁLNÍ DÁVKY 2014, ©2014. Příspěvek na bydlení 2014. *Socialni-davky-2014.eu*
[online]. [cit. 2014-10-20]. Dostupné z: <http://socialni-davky-2014.eu/prispevek-na-bydleni-2014/>

SOCIÁLNÍ DÁVKY 2014, ©2014. Životní minimum 2014. *Socialni-davky-2014.eu* [online].
[cit. 2014-10-20]. Dostupné z: <http://socialni-davky-2014.eu/zivotni-minimum-2014/>

SURMANOVÁ, Kateřina, 24. 03. 2015. Sociální bydlení vyřešeno. Města budou mít povinné kvóty levných bytů. In: *Archiv.ihned.cz* [online]. [cit. 2015-04-13].
Dostupné z: <http://archiv.ihned.cz/c1-63732100-socialni-bydleni-vyreseno-mesta-budou-mit-povinne-kvoty-levnych-bytu>

ŠUSTOVÁ, Šarka, 2012. Roste podíl osob pod hranicí příjmové chudoby. *Statistika a my*
[online]. roč. 2, č. 6, s. 20 [cit. 2014-10-14]. ISSN 1804-7149. Dostupné z:
[http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/140025BFC9/\\$File/18041206.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/140025BFC9/$File/18041206.pdf)

VAVROŇ, Jiří, 28. 11. 2013. Hranicí chudoby je v Česku příjem pod 9683 korun měsíčně. In: *Novinky.cz* [online]. [cit. 2014-10-15].
Dostupné z: <http://www.novinky.cz/finance/320531-hranici-chudoby-je-v-cesku-prijem-pod-9683-korun-mesicne.html>

ZNOJMO, ©2010. Centrum sociálních služeb Znojmo. *Znojmcity.cz* [online]. [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.znojmcity.cz/centrum-socialnich-sluzeb-znojmo/os-1024>

ZNOJMO, ©2014. Odbor sociálních věcí a zdravotnictví. *Znojmcity.cz* [online]. [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.znojmcity.cz/pusobnost/d-3148/p1=60349>

6.3 Právní normy

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR [online]. [cit. 2014-12-01]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: http://cssznojmo.ic.cz/dokumenty/zakon_108_2006_sb_socialni_sluzba.pdf

Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu [online]. [cit. 2014-10-20]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/11852>

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích [online]. [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.uplnezneni.cz/zakon/128-2000-sb-o-obcich-obecni-zrizeni/>

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích [online]. [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-129#hlava1>

Zákon č. 345/2014 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2015 [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2015/zakon-c-3452014-sb-20139>

Zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů [online]. [cit. 2014-10-20]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-73#cast1>

7 SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 - Veřejná správa ve státě	17
Obrázek č. 2 - Veřejná správa v oblasti boje s chudobou.....	18
Obrázek č. 3 - Rozdělení konceptu chudoby	20
Obrázek č. 4 - Správní obvod obce Znojmo	29
Obrázek č. 5 - Výloha charitního bazaru Baltazar.....	57
Obrázek č. 6 - Výloha charitního bazaru po navrhované změně.....	58
Obrázek č. 7 - Facebookové stránky charitního bazaru Baltazar	59

Seznam grafů

Graf č. 1 k otázce č. 1 - Jaká je Vaše pozice?.....	37
Graf č. 2 k otázce č. 2 - Jaké je Vaše pohlaví?	38
Graf č. 3 k otázce č. 3 - Jaký je Váš věk?.....	39
Graf č. 4 k otázce č. 4 - Setkali jste se ve své práci s tematikou v oblasti řešení chudoby?	40
Graf č. 5 k otázce č. 5 - Pokud ano, tak v jaké formě?	40
Graf č. 6 k otázce č. 6 - Vidíte nějaké nedostatky v oblasti řešení této problematiky?.....	41
Graf č. 7 k otázce č. 7 - Pokud ano, tak jaké konkrétní nedostatky?.....	41
Graf č. 8 k otázce č. 1 - Jaké je vaše pohlaví?.....	42
Graf č. 9 k otázce č. 2 - Jaký je Váš věk?.....	43
Graf č. 10 k otázce č. 3 - Uveďte prosím Vaše bydliště.....	44
Graf č. 11 k otázce č. 4 - Jaké je Vaše dosažené vzdělání?.....	45
Graf č. 12 k otázce č. 5 - Jaký je Váš rodinný stav?.....	46
Graf č. 13 k otázce č. 7 - Máte nějaký handicap?.....	48
Graf č. 14 k otázce č. 8 - Pokud ano, tak jaký je Váš handicap?.....	48
Graf č. 15 k otázce č. 9 - Jaký je Váš stav týkající se ekonomické aktivity?	49
Graf č. 16 k otázce č. 12 - Jaký je příjem ve Vaší domácnosti?.....	51
Graf č. 17 k otázce č. 13 - Jaké dávky nebo finanční podporu od státu pobíráte?	52
Graf č. 18 k otázce č. 14 - Máte pocit, že Vám stát/obec pomáhá, či by mohl/a pomoci v tíživé sociální situaci?	53
Graf č. 19 k otázce č. 17 - Víte, že v sociálně tíživé situaci pomáhá občanům místě příslušná obec?.....	55

Graf č. 20 k otázce č. 18 - Slyšeli jste někdy o nástrojích obce, které užívají právě v této oblasti?.....	56
--	----

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - Přehled částek životního minima	23
Tabulka č. 2 - Přehled částek přídavků na dítě.....	25
Tabulka č. 3 k otázce č. 6 - Počet osob v domácnosti?	47
Tabulka č. 4 k otázce č. 10 - Pokud jste zaměstnaný, uveďte prosím oblast povolání?.....	50
Tabulka č. 5 k otázce č. 11 - Pokud jste nezaměstnaný, uveďte prosím původní nebo hledané zaměstnání.	50
Tabulka č. 6 k otázce č. 15 - Pokud ano, tak jak?	54
Tabulka č. 7 k otázce č. 16 - Pokud ne, zkuste prosím odpověď krátce zdůvodnit.	54

8 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 - E-mail od vedoucí charitního bazaru Baltazar

Příloha č. 2 - Náhled dotazníku pro úředníky

Příloha č. 3 - Náhled dotazníku pro veřejnost

9 PŘÍLOHY

Příloha č. 1 - E-mail od vedoucí charitního bazaru Baltazar

Jana Puchegger (jana.puchegger@sansimon.cz)
RE: Charitní bazar Baltazar
2. 4. 2015, 15:33:57
Komu: blahuczaalena@seznam.cz

Dobrý den, slečno Blahucza,

Děkuji za vysvětlení situace. I přesto ale musím spolupráci odmítnout. Moje časové vytížení mně nedovoluje věnovat se studentům, kteří u nás nikdy nepracovali na praxi a ani nijak jinak s námi nespolečovali.

Děkuji za pochopení

Mgr. Jana Puchegger Chadalíková
Sansimon s.r.o.
Chráněné dílny Znojmo, vedoucí
Palackého 13, Znojmo 669 02
mob.: 605 912 979
fax.: 515 222 397
www.sansimon.cz

From: blahuczaalena [mailto:blahuczaalena@seznam.cz]
Sent: Thursday, April 02, 2015 12:02 PM
To: Jana Puchegger
Subject: Charitní bazar Baltazar

Dobrý den vážená paní Puchegger,
Omlouvám se Vám, že jsem se nepodepsala. Jmenuji se Alenka Blahucza a jsem studentkou soukromé vysoké školy ekonomické ve Znojmě. Možná jsem se špatně vyjádřila a špatně jsme se pochopili. Ty návrhy zlepšení jsou jen pro moji bakalářskou práci. Prvotní myšlenkou bylo otevření sociálního satniku, pak jsme s vedoucí práce zjistili, že už tady je charitní bazar. Pro by jsme chtěli navrhnout nějaká zlepšení. Proto bych Vás chtěla ještě jednou srdečně požádat a poprosit o poskytnutí informací, které by mi velice pomohly k navržení nějakého zlepšení.

Předem Vám děkuji za odpověď, Váš čas a ochotu.

Alena Blahucza

Zdroj: vlastní práce

Příloha č. 2 - Náhled dotazníku pro úředníky

Dobrý den,

jmenuji se Alenka Blahučza a jsem studentkou Soukromé vysoké školy ekonomické Znojmo. Studuji obor Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb. Tuto cestou bych Vás chtěla požádat o vyplnění tohoto dotazníku, který představuje praktickou část mé bakalářské práce s názvem Organizační veřejné správy v procesu boje s chudobou v České republice. Dotazník je dobrovolný a anonymní. Výsledky budou zpracovány v mé bakalářské práci.

Předem děkuji za Vaši ochotu a čas.

1. Jaká je Vaše pozice?

- volený úředník nevolený úředník

2. Jaké je Vaše pohlaví?

- žena muž

3. Jaký je Váš věk?

- 18-26 let 41-65 let
 27-40 let nad 65 let

4. Setkali jste se ve své práci s tematikou v oblasti řešení chudoby? Chudobou mám na mysli stav člověka, kdy si sám není schopen obstarat základní lidské potřeby, jako jsou jídlo, pitná voda, bydlení, hygienické potřeby, zdraví a vzdělání.

- ano ne

5. Pokud jste se setkali, tak v jaké formě?

- strategie boje s chudobou
 řešení nezaměstnanosti
 kontakt s dotčenými osobami
 jiné (uveďte prosím).....

6. Vídíte nějaké nedostatky?

- ano ne

7. Pokud ano, tak jaké?

- administrativa
 nezájem lidí
 nezájem úředníků
 nedostatek financí
 jiné (uveďte prosím).....

Příloha č. 3 - Náhled dotazníku pro veřejnost

Dobrý den,
jmenuji se Alenka Blahučka a jsem studentkou Soukromé vysoké školy ekonomické Znojmo. Studuji obor Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb. Touto cestou bych Vás chtěla požádat o vyplnění tohoto dotazníku, který představuje praktickou část mé bakalářské práce s názvem Orgány veřejné správy v procesu boje s chudobou v České republice. Dotazník je dobrovolný a anonymní. Výsledky budou zpracovány v mé bakalářské práci.

Předem děkuji za Vaši ochotu a čas.

1. Vaše pohlaví?

- žena muž

2. Jaký je Váš věk?

- 18-26 let 41- 65 let
 27-40 let nad 65 let

3. Uveďte prosím Vaše bydliště.

- Znojmo
 okrajové části Znojma (např. Přímětice, Oblekovice)
 bývalý okres Znojmo
 jiné (např. Brno, Praha).....

4. Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

- základní středškolské
 vyučený/a vysokškolské

5. Jaký je Váš rodinný stav?

- svobodný/a rozvedený/á
 ženatý/vdáná vdovec/a

6. Uveďte prosím počet osob v domácnosti.

- počet dospělých osob počet dětí

7. Máte nějaký handicap?

- ano ne

8. Pokud ano, jaký je Váš handicap?

- objektivní zdravotní potíže (např. invalidita)
 handicap omezující pracovní schopnost (bez nároku na důchod)
 podmínky, které brání plnému nasazení v zaměstnání (např. péče o děti)
 jiný (uveďte prosím).....

9. Jaký je Váš stav týkající se zaměstnání?

- zaměstnaný/á důchodce
 nezaměstnaný/á na rodičovských dávkách

10. Pokud jste zaměstnaný, uveďte prosím oblast povolání.

11. Pokud jste nezaměstnaný, uveďte prosím původní nebo hledané zaměstnání.

12. Jaký je příjem ve Vaší domácnosti v Kč?

- do 10 000 15 000-20 000
 10 000-15 000 nad 20 000

13. Jaké dávky nebo finanční podporu od státu pobíráte?

- příspěvek na živobytí příspěvek na živobytí
 příspěvek na bydlení invalidní důchod
 rodičovský příspěvek či starobní důchod
 mateřská podpora v nezaměstnanosti
 mimořádná okamžitá pomoc žádné
 doplatek na bydlení jiné.....

14. Máte pocit, že Vám stát/ obec pomáhá, či by mohl v tíživé sociální situaci?

- ano ne

15. Pokud ano, tak jak?

16. Pokud ne, zkuste prosím odpověď krátce zdůvodnit.

17. Víte, že v sociálně tíživé situaci pomáhá občanům místě příslušná obec?

- ano ne

18. Slyšeli jste někdy o nástrojích obcí, které užívají právě v této oblasti? (Zvolit můžete i více odpovědí.)

- veřejně prospěšné práce
 azylové bydlení
 obec jako partner pro neziskový sektor (např. kontaktní centra či charitní služby)
 jednorázové akce pro chudé (např. sbírky či večere pro lidi bez domova)
 péče o nesvéprávní role opatrovníka
 jiné (uveďte prosím).....

Zdroj: vlastní práce